

บทที่ 4

สถานการณ์ทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การระหว่างประเทศ

องค์การระหว่างประเทศ (International Organization) ได้แก่ การรวมกลุ่มของรัฐที่ก่อตั้งขึ้น โดยข้อตกลงระหว่างรัฐสมาชิก เพื่อปฏิบัติการให้บรรลุถึงจุดหมาย หรือ เป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน¹ โดยรัฐต่างๆ ยอมจำกัดอำนาจอธิปไตยของตนเอง (auto-limitation) เพื่อบรรลุถึงเป้าหมาย หรือผลประโยชน์ร่วมกันขององค์กรกลางดังกล่าว จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการติดต่อระหว่างประเทศในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้ง เพื่อ เป็นเวทีสำหรับการเจรจาแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ ปัจจุบันมีองค์การระหว่างประเทศเกิดขึ้น มากมาย โดยเฉพาะภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่ว่าจะเป็นองค์การระหว่างประเทศ ระดับสากล หรือองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค

สาเหตุที่ทำให้้องค์การระหว่างประเทศ เกิดขึ้นอย่างมากมายภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองก็คือ

1. ความจำเป็นในอันที่จะต้องมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ระหว่างรัฐต่าง ๆ ในสังคมระหว่างประเทศ เทคโนโลยีของโลกได้มีการพัฒนาการอย่างก้าวหน้ามากกว่าแต่ก่อน การคมนาคมสะดวกมากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมโลกก็มีเพิ่มมากขึ้น และไม่สามารถที่จะแก้ไขได้โดยรัฐหนึ่งหรือสอง สามรัฐ ดังแต่ก่อน หากแต่รัฐต่าง ๆ ในสังคมระหว่างประเทศต้องหันหน้าเข้าหากันเพื่อร่วมมือกันแสดงความคิดเห็นและร่วมมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ แต่ การเพิ่มจำนวนขององค์การระหว่างประเทศ มิได้เกิดมาจากความร่วมมือกันแก้ไขปัญหาระหว่าง

¹ชุมพร บัจจุสานนท์ , มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , กฎหมายว่าด้วยองค์การระหว่างประเทศ, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529, หน้า 8.

ประเทศแต่ฝ่ายเดียว หากเกิดจากการที่โลกมีการขัดแย้งกันทางลัทธิการเมืองระหว่างประเทศ สังคมนิยมกับประเทศทุนนิยมอีกด้วย กล่าวคือ การแข่งขันระหว่างซีกโลกตะวันตกและซีกโลก ตะวันออกที่รู้จักกันในนามของ "สงครามเย็น" ก็มีส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดองค์การระหว่าง ประเทศ

2. การประกาศเอกราชของประเทศอาณานิคมต่าง ๆ ประเทศอาณานิคมซึ่งเคย เป็นเมืองขึ้นมาก่อน ย่อมมีความรู้สึกหวงแหนต่ออำนาจอธิปไตยของตน แต่พยายามที่จะร่วมมือ กันเพื่อต่อต้านกระแสความคิดทางเศรษฐกิจและทางการเมือง จากประเทศมหาอำนาจตะวันตก ไม่ว่าจะ เป็นประเทศทุนนิยมหรือฝ่ายประเทศสังคมนิยมก็ตาม จึงร่วมกันก่อตั้งองค์การระหว่าง ประเทศขึ้น อีกประการหนึ่งการรวมตัวกันในรูปองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค ทำให้เกิด ผลในการเจรจาระหว่างประเทศ ได้หันเองก็มีความประสงค์ที่จะบริโภคนผลประโยชน์จากการ เข้าร่วมในองค์การระหว่างประเทศด้วย ไม่ว่าจะ เป็นผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจการค้า การ ทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับไต้หวันแล้ว "การยอมรับ" จากนานาประเทศ ซึ่งไต้หวัน หวังว่าจะเป็นพื้นฐานของการได้รับการรับรองต่อไปในอนาคต ดังนั้น ความพยายามในการเข้า ร่วมในองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การระหว่างประเทศในระดับสากล เช่น องค์การสหประชาชาติ และองค์การที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้าง เช่น ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วย พิกัดอัตราศุลกากรและการค้าหรือแอกตต์ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อไต้หวันอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ไต้หวัน ยังเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศอีกหลายองค์การ*

ในที่นี้จะได้วิเคราะห์ถึงสภาพทางกฎหมายของไต้หวัน ในองค์การระหว่างประเทศ เฉพาะบางองค์การ ได้แก่ องค์การสหประชาชาติและข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและ การค้า ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับสากล และ องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ แห่งภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกหรือเอเปกซ์ องค์การผลิตแห่งอาเซียนหรือ APO รวมทั้ง ธนาคาร

*ดูรายชื่อองค์การระหว่างประเทศที่ไต้หวันเป็นสมาชิกที่ภาคผนวก ง.

เพื่อพัฒนาแห่งอาเซียนหรือ ADB ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค โดยพิจารณาถึง สถานภาพของไต้หวันในส่วนที่เกี่ยวกับการเข้าเป็นสมาชิกหรือสมาชิกภาพ เพื่อหาข้อสรุปใน ปัญหาเกี่ยวกับสถานภาพของไต้หวัน

4.1 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การระหว่างประเทศระดับสากล

องค์การระหว่างประเทศระดับสากล หมายถึงองค์การระหว่างประเทศที่ประกอบไปด้วยรัฐจำนวนมาก โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่ประสงค์จะ เข้ามาเป็นสมาชิก และมีขอบข่ายการปฏิบัติงานกว้างขวางแผ่ขยายไปทั่วทุกรัฐสมาชิก องค์การ ระหว่างประเทศดังกล่าว ได้แก่องค์การสหประชาชาติและทบวงชำนาญพิเศษต่าง ๆ²

4.1.1 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การสหประชาชาติ

สหประชาชาติ (United Nations หรือ UN) ได้เกิดขึ้นจากการตกลง ของบรรดาประเทศผู้นำฝ่ายสัมพันธมิตรในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีผู้แทนของสาธารณรัฐจีน ได้ร่วมประชุมหารือและลงนามในปฏิญญาออสโคว์ (Moscow Declaration) เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 1943 และได้ร่วมประชุมหารือเกี่ยวกับร่างกฎบัตรและร่วมลงประชามติในการ ประชุมที่คัมบาร์ตันโอ๊ค (Dumbarton Oaks) เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม - 7 ตุลาคม ค.ศ. 1944 นอกจากนี้ ผู้แทนของสาธารณรัฐจีนยังได้ร่วมลงนามในกฎบัตรของสหประชาชาติในการประชุมที่ ยัลต้า (Yalta) เมื่อวันที่ 4-11 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 และการประชุมที่ซานฟรานซิสโก (Sanfransisco) เมื่อวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 1945 อีกด้วย³

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

³ชุมพร บัจจุสานนท์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กฎหมายระหว่างประเทศว่า ด้วยสถาบันระหว่างประเทศ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530) , หน้า 148-206.

เนื่องจาก องค์การสหประชาชาติเป็นเสมือนเวทีระหว่างประเทศที่มีขนาดใหญ่ และมีบทบาทสำคัญที่สุดในสังคมนานาชาติเพราะมีจำนวนประเทศสมาชิกมากที่สุด และที่สำคัญคือเป็นองค์การที่ได้รับการยอมรับและปฏิบัติตามคำแนะนำ (Recommendation) และคำวินิจฉัย (Decision) จากบรรดารัฐสมาชิก กล่าวคือ แม้ว่าโดยตัวของมันเองแล้วข้อมติสหประชาชาติจะไม่มีผลบังคับเป็นกฎหมายให้ต้องปฏิบัติตาม แต่ก็มิใช่ผลทางการเมืองอย่างมากต่อประเทศที่ขัดแย้งไม่ยอมรับและปฏิบัติตาม เนื่องจากข้อมติที่ออกมานั้นก็คือการตัดสินใจของประเทศส่วนใหญ่ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจ เช่นนี้การที่องค์การสหประชาชาติยอมรับประเทศใดดินแดนส่วนใดเข้าเป็นสมาชิกในองค์การสหประชาชาติ จึงมีผลเสมือนเป็นการยอมรับว่าประเทศหรือดินแดนส่วนนั้นมีสถานะทางกฎหมายระหว่างประเทศ หรืออย่างน้อยที่สุดก็รับรองว่าดินแดนนั้นเป็นสิ่งที่มีความเป็น (Entity) ในสังคมนานาชาติ และในทางกลับกัน หากองค์การสหประชาชาติไม่ยอมรับดินแดนใดหรือตัวแทนจากรัฐหรือรัฐบาลใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีของผู้แทนของประเทศจีน ก็จะส่งผลทางกฎหมายอย่างมากต่อสถานะทางกฎหมายของดินแดน หรือรัฐบาลที่ส่งตัวแทนนั้น แต่อย่างไรก็ตาม การรับสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศโดยทั่วไปไม่ก่อให้เกิดผลทางกฎหมายเป็นการผูกมัดให้รัฐสมาชิกอื่นต้องยอมรับหรือรับรองสมาชิกนั้น ๆ ด้วย ดังจะได้กล่าวรายละเอียดต่อไป

4.1.1.1 ปัญหาผู้แทนจีนในสหประชาชาติ

ภูมิหลังในเรื่องนี้มีอยู่ว่า ประเทศจีนในฐานะสมาชิกดั้งเดิมของสหประชาชาติได้ส่งผู้แทนของตนไปประจำในองค์การสหประชาชาติ ซึ่งต่อมาได้เกิดการปฏิวัติภายในประเทศจีนรัฐบาลจีนภายใต้การนำของเม่าเจอตุง สามารถครอบครองจีนบนพื้นแผ่นดินใหญ่ได้และสถาปนาระบบการปกครองเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน และรัฐบาลของนายพลเจียงไคเช็คได้หลบหนีมาตั้งรัฐบาลอยู่ที่เกาะฟอร์โมซา แต่ถึงกระนั้นรัฐบาลของนายพลเจียงไคเช็คหรือรัฐบาลของสาธารณรัฐจีนหรือรัฐบาลจีนคณะชาติ ก็ยังส่งผู้แทนของตน ในฐานะตัวแทนของจีนเข้าไปประจำในสมัชชาใหญ่สหประชาชาติและในคณะมนตรีความมั่นคงในฐานะสมาชิกถาวรอยู่ ปัญหาจึงมีอยู่ว่าผู้แทนของประเทศจีนจากรัฐบาลไหนจึงจะเป็นผู้แทนที่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือต่างก็อ้างว่าตนเป็นรัฐบาลที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นรัฐบาลตัวแทนของประเทศจีน ซึ่งปัญหา

นี้ได้รับอิทธิพลจากการเมืองระหว่างประเทศเข้าไปแทรกแซงอยู่ไม่น้อย

ปัญหาผู้แทนจีนได้ถูกหยิบยกขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1949 ซึ่งเป็นปีที่จีนคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะในการสู้รบกับจีนคณะชาติ จนสามารถยึดครองผืนแผ่นดินใหญ่ของประเทศจีนไว้ได้ทั้งหมด ในครั้งนั้นรัฐมนตรีต่างประเทศจีนคอมมิวนิสต์ได้มีโทรเลขติดต่อกถึง ประธานสภชาชาติใหญ่ สหประชาชาติของให้สภชาชาติคัดค้านหนังสือแต่งตั้งของผู้แทนจีนคณะชาติ โดยอ้างว่าจีนคณะชาติไม่ใช้ผู้แทนของจีนได้ แต่สภชาชาติได้มีการปฏิบัติกรอย่างไรต่อคำร้องนี้

ต่อมาในปีเดียวกัน ผู้แทนสหภาพโซเวียตได้ยกปัญหาผู้แทนจีนขึ้นพุดในที่ประชุมคณะมนตรีความมั่นคงอีก โดยสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์ แต่โดยที่เรื่องมิได้บรรจุอยู่ในระเบียบวาระมาก่อน ประธานของที่ประชุมจึงขอให้ผ่านไป เรื่องนี้ ได้กลับเข้ามาสู่การพิจารณาของคณะมนตรีฯ ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1950 โดยผู้แทนสหภาพโซเวียตเสนอเป็นร่างข้อมติให้ขับผู้แทนจีนคณะชาติออกจากคณะมนตรีความมั่นคง แต่ผลปรากฏว่าร่างข้อมตินี้ไม่ได้รับคะแนนเสียงข้างมาก และต้องตกไปเช่นเดียวกัน คณะผู้แทนโซเวียตจึงเดินออกจากที่ประชุม พร้อมกับแถลงว่าจะไม่เข้าร่วมในการดำเนินงานของคณะมนตรีความมั่นคง จนกว่าจะมีการขับไล่ผู้แทนจีนคณะชาติ คำแถลงของผู้แทนโซเวียตต้องเปลี่ยนแปลงไปในเมื่อเกิดมีกรณีสงครามเกาหลีขึ้น เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950

สำหรับทางด้านสภชาตินั้น ปัญหาที่ค้างของผู้แทนจีนในสหประชาชาติได้เข้ามาสู่การพิจารณาตั้งแต่การประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 5 ปี ค.ศ. 1950 โดยในครั้งแรกอินเดียได้เสนอร่างข้อมติให้รับรองรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ว่าเป็นผู้แทนที่ถูกต้องของประเทศจีน และให้เข้าปฏิบัติหน้าที่นี้ในองค์การต่าง ๆ ของสหประชาชาติ สหภาพโซเวียตเสนอร่างข้อมติให้ห้ามผู้แทนจีนคณะชาติเข้าร่วมในสภชาชาติใหญ่และในองค์การต่างๆ ของสหประชาชาติพร้อมกับให้เชิญผู้แทนจีนคอมมิวนิสต์เข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่นั้นแทนด้วย ผลแห่งการลงคะแนนปรากฏว่า เสียงส่วนมากคัดค้านทั้งข้อเสนอของอินเดียและของสหภาพโซเวียต แต่กลับมาสับสนุนรับรองข้อเสนอของแคนาดาที่ให้ผู้แทนจีนคณะชาติมีสิทธิเป็นผู้แทนในสหประชาชาติต่อไป เช่นเดียวกับผู้แทนของประเทศอื่น ๆ ใน

ระหว่างที่สมัชชาฯ ยังไม่มีมติอย่างไรในเรื่องนี้ และในการประชุมต่อมาปรากฏว่า ทุก ๆ สมัย สมัชชาใหญ่ได้ยื่นกรณปัญหาที่จะบรรจุ "ปัญหาผู้แทนจีน" เข้าในระเบียบวาระ ซึ่งเป็นผลให้ ต้องเลื่อนการพิจารณาไปตลอดสมัยประชุมทุกครั้ง จนกระทั่งถึงการประชุมสมัยที่ 16 สมาชิก บางประเทศที่เคยคัดค้านการบรรจุเรื่องเข้าระเบียบวาระรู้สึกว่าการเปิดให้มีการอภิปราย ทั่วไปอาจเป็นทางทำให้สามารถพิจารณาปัญหาได้ดียิ่งขึ้น ฉะนั้น จึงได้มีการพิจารณาปัญหานี้ใน เนื้อหา (substance) ในที่ประชุมสมัชชา และผลที่สุดก็ได้มีข้อมติที่ 1668 (XVI) ซึ่งเป็นการ ตกกลงกันครั้งแรกที่ให้ถือว่า " ข้อเสนอแนะใด ๆ ที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะการเป็นผู้แทน ของประเทศจีนในสหประชาชาติเป็นปัญหาสำคัญ " ตามนัยแห่งมาตรา 18 วรรค 2 ของกฎบัตร สหประชาชาติ*

ดังนั้น การออกเสียงลงคะแนนสำหรับปัญหาดังกล่าวนี้นี้ จึงจำเป็นจะต้องได้รับการ วินิจฉัยและเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของสมาชิกที่มาประชุมและออกเสียง ฉะนั้น เมื่อมี การพิจารณาร่างข้อมติที่จะให้ขับผู้แทนจีนคณะชาติออกจากสหประชาชาติและรับผู้แทนคอมมิวนิสต์จีน เข้าแทนในการประชุมสมัยที่ 16 รวมทั้งในสมัยที่ 17 และ 18 ร่างข้อมติที่กล่าวนี้ก็เป็นอันต้อง ตกไปทั้งสามครั้ง เพราะไม่ได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนพอถึง 2 ใน 3

*มาตรา 18 วรรค 2 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติบัญญัติว่า :

"คำวินิจฉัยของสมัชชาในปัญหาสำคัญๆ จักต้องกระทำโดยถือคะแนนเสียงข้างมาก 2 ใน 3 ของสมาชิกที่มาประชุมและออกเสียง ปัญหาเหล่านี้จักรวมคำแนะนำเกี่ยวกับการชำระไว้ ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ การเลือกตั้งสมาชิกไม่ประจำของคณะมนตรี ความมั่นคง การเลือกตั้งสมาชิกของคณะมนตรีเศรษฐกิจและการสังคม การเลือกตั้งสมาชิก ของคณะมนตรีภาวะทรัสตีตามมาตรา 86 วรรค 1 ข้อ ค. การรับสมาชิกใหม่ของสหประชาชาติ การงดใช้สิทธิและเอกสิทธิ์แห่งสมาชิกภาพ การขับไล่สมาชิก ปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน ของระบบภาวะทรัสตี และปัญหาทางประมาณ"

การพิจารณาปัญหาที่กล่าวข้างต้นในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติแต่ละสมัยที่ผ่านมา นั้น แม้จะมีได้มีผู้แทนจีนคอมมิวนิสต์เข้าไปแถลงหรือแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม แต่สหภาพโซเวียตและบรรดาผู้ร่วมสนับสนุนก็มักจะถือโอกาสอภิปรายโจมตี อีกฝ่ายหนึ่งด้วยถ้อยคำอันรุนแรง และพยายามสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์อย่างเต็มที่ จนกระทั่งในการอภิปรายสมัยที่ 20 ที่แล้วมานี้ ผู้แทนจีนคณะชาติถึงกับออกปากในที่ประชุมสมัชชาว่า การแถลงอย่างบีบคั้นของประเทศกัมพูชาที่จบลงนั้น เสมือนหนึ่งสมัชชาได้ยินเสียงของรัฐบาลปักกิ่งมาแถลงการเมืองในที่ประชุมใหญ่ของสหประชาชาติแห่งนี้ จะผิดก็แต่ว่าเสียงนั้นออกมาจากริมฝีปากของคนสัญชาติเขมรเท่านั้น⁴

ประเทศที่แสดงตนเป็นฝ่ายสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์ตั้งแต่ต้นมา ส่วนใหญ่ก็ได้แก่สหภาพโซเวียตและบรรดาประเทศคอมมิวนิสต์ มีประเทศอินเดียเป็นบางครั้ง แต่ในระยะเวลาหลัง คือในการประชุมสมัยที่ 18 และรวมทั้งสมัยที่ 20 ประเทศแอลเบเนียได้เข้ามาเป็นตัวตั้งตัวตีแทน โดยเฉพาะในการประชุมสมัยที่ 20 ได้มีประเทศที่เข้าร่วมสนับสนุนด้วยดังนี้ คือ ประเทศกัมพูชา คองโกบราซิล ชาวีล กานา คิวบา กินี ปากีสถาน แอลจีเรีย รูเมเนีย โชมเลียและลิเบีย ประเทศเหล่านี้ได้ร่วมกันเสนอข้อมติ ซึ่งมีสาระสำคัญทำนองเดียวกันกับที่เคยเรียกร้องมาตั้งแต่ต้น กล่าวคือ ให้ผู้แทนจีนคอมมิวนิสต์ได้เข้าไปแทนที่สาธารณรัฐจีน ในสาขางานและองค์การต่าง ๆ ของสหประชาชาติ และให้ขับไล่ผู้แทนจีนคณะชาติออกไป ร่างข้อมติที่กล่าวนี้ได้อยู่ภายใต้หัวข้อเรื่องในระเบียบวาระว่า "การคืนสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีนในสหประชาชาติ" (Restoration of the lawful rights of the People's Republic of China in the United Nations) ทั้งนี้ โดยฝ่ายสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์ถือว่า ผู้แทนจีนคณะชาติที่ยังคงนั่งอยู่ในสหประชาชาตินั้นเป็นเหมือนหุ่นของสหรัฐอเมริกา ซึ่งไม่มีสิทธิอะไรเลย เพราะจีนคอมมิวนิสต์เท่านั้น ที่เป็นผู้แทนของประเทศและประชาชนจีนโดยแท้ และมีสิทธินั้นโดยชอบด้วย

⁴ เศรษฐ์ เหราบัตย์ "ปัญหาผู้แทนจีนในสหประชาชาติ" สารธรรม 16 (10 กุมภาพันธ์ 2509) หน้า 185.

ประการทั้งปวง ฉะนั้น จึงจะต้องคืนสิทธิดังกล่าวให้แก่จีนคอมมิวนิสต์ และการออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนี้ก็ควรตกลงกันด้วยคะแนนเสียงข้างมากธรรมดา กล่าวคือ ไม่ควรถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอันต้องอาศัยการลงคะแนนเสียงถึง 2 ใน 3 ดังบทบัญญัติแห่งมาตรา 18 วรรค 3 ที่ว่า " คำวินิจฉัยปัญหาอื่น ๆ รวมทั้งการกำหนดประเภทแห่งปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยด้วยคะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุมและออกเสียง "

ฉะนั้น ในประเด็นที่ว่าปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงผู้แทนจีนในสหประชาชาติเป็นปัญหาสำคัญอันต้องได้รับคะแนนเสียง 2 ใน 3 หรือไม่นั้น จึงกระทำโดยอาศัยคะแนนเสียงข้างมากธรรมดาของสมาชิกที่มาประชุมและออกเสียง รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์หรือจีนปักกิ่งถือว่า นับแต่วันที่ประชาชนจีนได้รับชัยชนะในการปฏิวัติครั้งยิ่งใหญ่ โดยสามารถล้มระบอบเจียงไคเช็คและจัดตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นได้นั้น ประเทศจีนมีรัฐบาลเหลืออยู่แต่เพียงรัฐบาลเดียว คือรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ และรัฐบาลนี้เท่านั้นที่สามารถเป็นตัวแทนประชาชนคนจีนทั้งหมดในด้านกิจการต่างประเทศแทนประเทศจีนในสหประชาชาติ และในสถาบันหรือการประชุมระหว่างประเทศอื่น ๆ ทั้งหมดด้วย ส่วนรัฐบาลสาธารณรัฐจีนนั้นฝ่ายคอมมิวนิสต์ถือว่าประชาชนจีนได้ขับไล่ไปแล้ว และไปอาศัยลี้ภัยอยู่ภายใต้กำลังคุ้มกันของสหรัฐอเมริกาที่เกาะฟอร์โมซา หรือไต้หวัน ซึ่งเกาะนี้ก็เป็นที่ยอมรับนับถือกันมาหลายศตวรรษแล้วว่าเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศจีน อีกทั้ง ปฏิญญากรุงไคโร (Cairo Declaration) ปี ค.ศ. 1943 และ ปฏิญญาปอตส์ดัม (Potsdam Declaration) ปี ค.ศ. 1945 ก็มีผลทางกฎหมายในการโอนอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะไต้หวันไปยังจีน คือก็ยอมรับเช่นเดียวกัน สาธารณรัฐจีนจึงมิได้มีสถานภาพเป็นรัฐบาลจีน หรือสามารถทำหน้าที่แทนประชาชนจีนผู้ใดได้อีกต่อไป ในการนี้ ผู้แทนโซเวียตได้ยกตัวอย่างเปรียบเทียบว่า ตอนสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพพันธมิตรเข้าปลดปล่อยฝรั่งเศสและนายพลเปแดงได้หลบหนีไปนั้น นายพลผู้นี้ได้ข้ามไปอยู่ที่เกาะคอสสิกาพร้อมด้วยกำลังทหารที่มีอยู่ แต่ในตอนนั้นก็ไม่มีใครรู้ว่าผู้ใดกล่าวว่าเกิดมีฝรั่งเศสขึ้นเป็น 2 ประเทศ

จีนคอมมิวนิสต์ได้ตั้งข้อกล่าวหาในเรื่องที่ไม่ได้เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติว่า เนื่องจากผู้นำสหรัฐอเมริกา มีความโน้มเอียงไปในทางเกลียดชังประชาชนจีน และระบอบสังคมนิยม

รวมทั้งมีทัศนคติที่ยังฝังแน่นอยู่ในทางจักรวรรดินิยมอย่างมากด้วย จึงได้คอยใช้นโยบายทำร้ายต่อจีน โดยการขั้วทุกวิถี ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม และพยายามหาทางขัดขวางมิให้ผู้แทนของ สาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าไปในสหประชาชาติได้สำเร็จเป็นระยะเวลาจนถึง 16 ปี ซึ่งสิ่งนี้ นับว่าเป็นความผิดพลาดอย่างสำคัญของสหประชาชาติเพราะไม่เพียงแต่จะทำให้ศักดิ์ศรีและอำนาจ ของสหประชาชาติลดต่ำลง เนื่องจากไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของมหาอำนาจจักรวรรดินิยม ยังกลับ มีผลให้สหประชาชาติหมดความสามารถที่จะปฏิบัติภาระหน้าที่ในการรักษาวัตถุประสงค์และหลักการ ที่มีอยู่ดั้งเดิม เพราะขาดผู้แทนอันแท้จริงของประเทศผู้ร่วมก่อตั้งองค์การไปประเทศหนึ่ง คือ ประเทศจีน ซึ่งสามารถจะช่วยแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศที่เป็นอยู่ขณะนี้

การกีดกันที่จีนคอมมิวนิสต์เข้าในนั้น ในตอนแรก ๆ ผู้แทนสหรัฐก็ใช้ข้ออ้างเกี่ยวกับการที่ยังมิได้รับรองรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ต่อมาก็ใช้เล่ห์เหลี่ยมให้มีการเลื่อนการพิจารณา ปัญหาดังกล่าวไปแต่ละสมัยประชุมของสมัชชา จนเมื่อไม่อาจใช้เล่ห์เหลี่ยมนั้นได้ต่อไปอีก ก็หันมาใช้วิธีให้เกิดความยากลำบากในการลงมติ คือ ให้ถือว่า การพิจารณาและลงคะแนนเสียงในเรื่อง นี้เป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยถึง 2 ใน 3 ดังกล่าวแล้ว กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาใช้อิทธิพลทางการเมืองเพื่อให้เกิดผล ในทางกฎหมายและเพื่ออาศัยกฎหมายนี้เป็น เครื่องมือในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศของตน

การแถลงการณ์และเหตุผลต่าง ๆ ของฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้านที่หยิบยกขึ้นมา กล่าว ในที่ประชุมสมัชชาทุกปี (ยกเว้นสมัยที่ 19 ซึ่งมีได้ดำเนินการประชุมอย่างปกติเนื่องจากเกิดปัญหา การค้างชำระเงินค่าบำรุง) นั้น ส่วนมากก็ได้พูดถึงเรื่องที่ซ้ำ ๆ แต่ก็นับว่าเป็นการกล่าวซ้ำ ในเรื่องที่เป็นหลักการ ดังที่จะเห็นได้จากที่กล่าวมาข้างต้นถึงเหตุผลสำคัญของฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์ ที่หยิบยกขึ้นมาอ้างอยู่เสมอ คือถือว่าตนเป็นฝ่ายครอบครองผืนแผ่นดินใหญ่จีน ซึ่งเท่ากับมีอำนาจ เหนือดินแดนประเทศจีนทั้งประเทศ ยกเว้นก็เฉพาะ เกาะไต้หวันซึ่งก็เป็นเรื่องที่สหรัฐอเมริกา เข้า มาแทรกแซงกิจการภายในของจีน โดยใช้พลังอำนาจทหารคุ้มครองดินแดนส่วนนี้ของประเทศจีน เพื่อป้องกันเจียงไคเช็คอันเป็นฝ่ายที่ประชาชนจีนได้ขับไล่ออกไปแล้ว นอกจากนั้น จีนก็ยังยังมี พลเมืองอยู่ในปกครองถึง 700 กว่าล้านคน และมีความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างกว้างขวาง

การถูกกีดกันไม่ให้เข้าไปในสหประชาชาติจึงเป็นการสร้างไม่รับความจริง เป็นการกลั่นแกล้ง โดยใช้เล่ห์เหลี่ยมต่าง ๆ และด้วยอิทธิพลของจักรวรรดินิยม การยื่นกรานปฏิเสธไม่ให้จีนคอมมิวนิสต์เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติได้นั้น มีเหตุผลอันเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่ง คือ เห็นว่าระบอบคอมมิวนิสต์จีน ได้ทำตัวเป็นผู้รุกราน และมีนโยบายที่เป็นภัยคุกคามเอกราชและเสรีภาพของประเทศต่าง ๆ อย่างร้ายแรงที่สุด และหากได้เข้าไปในสหประชาชาติแล้ว ยังมีประเทศสมาชิกอีกหลายประเทศที่หวั่นวิตกว่า การอนุญาตให้เข้าไปนั้นจะเท่ากับเป็นการส่งเสริมสนับสนุนวิธีการใช้กำลังอันมิชอบของปักกิ่ง และกลับจะเป็นอันตรายที่นำความหายนะมาให้แก่สถาบันแห่งนี้ของโลก หรืออีกนัยหนึ่ง การลงคะแนนเสียงให้จีนคอมมิวนิสต์เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติเท่ากับลงคะแนนให้แก่การทำลายล้างสหประชาชาติเอง

ประวัติของรัฐบาลปักกิ่งไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเป็นชาติที่รักสันติ ปรากฏหลายกรณีและหลายโอกาสที่คอมมิวนิสต์จีนไม่แยแสหลักการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี มีความอดกลั้นเคารพสิทธิมนุษยย์เพื่อสันติภาพและความสงบสุข แต่กลับส่งเสริมการใช้กำลังและการทำสงคราม ปักกิ่งร่วมเป็นฝ่ายนำกับอินเดียในการประชุมกลุ่มประเทศเอเชียแอฟริกา ครั้งแรกที่เมืองบันดงเมื่อปี ค.ศ. 1955 และต่างก็ได้ประกาศอย่างแข็งขันที่จะยึดมั่นในหลักการแห่งการอยู่ร่วมกันโดยสันติ แต่สิ่งนี้ก็ไม่ได้ช่วยป้องกันให้ปักกิ่งงดเว้นจากการรุกรานอินเดีย หรือจากการทำตัวเป็นภัยอันตรายต่อประเทศเอกราชอื่นที่อยู่ในกลุ่มเอเชียแอฟริกาด้วยกันตรงกันข้าม ปักกิ่งได้ใช้กำลังอาวุธเข้าโจมตีอินเดียอย่างเต็มที่ในปี 1962 และในปี 1965 ที่แล้วมานี้ ก็ยังคุกคามที่จะทำการโจมตีประเทศอื่น ๆ อีก มีลาว เวียดนามใต้ และประเทศไทย ซึ่งประเทศเหล่านี้ล้วนเข้าร่วมในการประชุมบันดงทั้งสิ้น

การกระทำของปักกิ่งยังปรากฏให้เห็นชัดอีก ในการทำลายการประชุมกลุ่ม ประเทศเอเชียแอฟริกาครั้งที่ 2 ประเทศแอลจีเรีย และจากประวัติความสัมพันธ์กับสหภาพโซเวียต และประเทศคอมมิวนิสต์อื่น ๆ จนกระทั่งการทำอันตรายแม้แต่ประเทศที่เข้าข้างกับปักกิ่งอย่างใกล้ชิด ตัวอย่างจะเห็นได้จากกรณีอินโดนีเซียซึ่งให้ความสนิทสนมกับคอมมิวนิสต์จีนเป็นอย่างมาก จนถึงกับอินโดนีเซียเองถอนตัวออกจากสหประชาชาติ เสร็จแล้วอินโดนีเซียก็ถูกปักกิ่งตลบหลังทำอันตราย

สิ่งที่เกิดแก่อินโคนที่เข็ญยอมเกิดขึ้นได้กับประเทศอื่น ๆ อีกเช่นเดียวกัน ในกรณีต่าง ๆ เหล่านี้ บั๊กกิ้งแสดงให้เห็นความต้อคงที่จะถือตัวโศคแต่ยวอยู่แต่ลำพัง แสดงความไม่แยแสที่จะมีความคิด เห็นและทำที่โองอ่อนลงในสิ่งที่มีความคิดไม่ตรงกับผู้อื่น

กล่าวคือ เมื่อพิจารณาถึงหลักการและเจตนารมย์ของสหประชาชาติ ดังที่ระบุไว้ใน อารัมภบทของกฎบัตรรวมทั้งความมุ่งหมายและหลักการดังที่ระบุไว้ในหมวดที่ 1 มาตรา 1 และ 2 แล้ว จะเห็นได้ว่าจีนคอมมิวนิสต์ ไม่มีคุณสมบัติของความเป็นสมาชิกแห่งองค์การสหประชาชาติแต่ ประการใด แต่อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ผู้เขียนมีข้อสังเกตบางประการคือ ถ้าการพิจารณา ข้างต้นเป็นการมองในแง่ของ "รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์" เหตุผลดังกล่าวก็สมควรแก่การรับฟัง แต่ ถ้ามองในแง่ของ "ตัวแทนจีน" แล้วก็อาจเป็นอีกกรณีหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเรื่องของ สมาชิกภาพเป็นเรื่องของประเทศหรือรัฐ ปัญหาจะอยู่ที่ว่าใครจะ เป็นตัวแทนของรัฐนั้นต่างหาก

เหตุผลอีกประการหนึ่ง ที่สมาชิกสหประชาชาติไม่เห็นด้วยกับจีนคอมมิวนิสต์คือการเข้า มาเป็นสมาชิกหรือเข้ามามีส่วนร่วมในงานของสหประชาชาตินั้น ผู้ที่จะเข้ามาจำเป็นจะต้องปฏิบัติ ตามเงื่อนไขที่กฎบัตรของสหประชาชาติเป็นฝ่ายกำหนดหรือวางไว้

ก. แต่ปรากฏว่าจีนคอมมิวนิสต์กับเป็นฝ่ายวางเงื่อนไข หรือตั้งข้อกำหนดในการที่จะ เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติ เงื่อนไขที่เก่าแก่ที่สุดของจีนบั๊กกิ้งที่เรียกร้องมาด้วยทุกคราว คือ จะต้องขับไล่จีนคณะชาติออกไป ซึ่งเงื่อนไขนี้ก็ยังไม่ีเหตุผลว่าสหประชาชาติจะทำได้ อย่างไร ในเมื่อสาธารณรัฐจีนก็ยังคงทำหน้าที่อย่างรัฐที่มีอธิปไตยอย่างเต็มที่ ยังไม่เคยละเลยภาระหน้าที่ ในฐานะที่เป็นสมาชิกหรือล่งละเมิดหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ จีนคณะชาติกลับแสดงให้เห็นความตั้งใจและมีความสามารถในการปฏิบัติตามพันธกรณี ในฐานะ เป็นสมาชิกได้อย่างดีและ ถูกต้องทุกประการ

ข. นอกจากเงื่อนไขที่กล่าวมาข้างต้นนี้แล้วในปี คศ. 1965 จีนบั๊กกิ้งยังได้ตั้ง เงื่อนไขเพิ่มเติมขึ้นมาอีก ดังจะเห็นได้จากคำแถลงของรัฐมนตรีต่างประเทศจีนบั๊กกิ้งที่กล่าวใน ที่ประชุมหนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ 29 กันยายน คศ. 1965 ว่า ถ้าจีนคอมมิวนิสต์ได้รับเชิญให้ เข้าร่วมสหประชาชาติ คอมมิวนิสต์จีนจะยอมรับเข้าไปมีที่นั่งในองค์การนั้นก็โดยมีเงื่อนไข 2

ประการประการแรกสหประชาชาติต้องประกาศยกเลิกข้อมติที่ประณาม ว่าจีนคอมมิวนิสต์และ เกาหลีเหนือเป็นผู้รุกรานในสงครามเกาหลี ประการที่สองจะต้องมีการแก้ไขกฎบัตรสหประชาชาติ เสียใหม่ให้มีลักษณะที่เปิดโอกาสให้ชาติเอกราชทั้งหลายสามารถเข้าเป็นสมาชิก และขับไล่รัฐบาล หุ่นของจักรวรรดินิยมออกไป การวางเงื่อนไขเช่นที่กล่าวมานี้อาจจะมีเพิ่มขึ้นอีกเรื่อย ๆ

ค. นอกจากนั้นคอมมิวนิสต์จีนยังประกาศเตือนอีกว่า หากไม่ยอมรับเงื่อนไขนี้แล้ว ประเทศจีนจะจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศขึ้นมา เป็นคู่แข่งขันกับสหประชาชาติ⁵

รัฐบาลปักกิ่งมีทรศนะต่อสหประชาชาติไปในทางที่ไม่สู้ดี พยายามหาทางลบหลู่จน กระทั่งถึงการกล่าวร้ายต่าง ๆ นานา โดยกล่าวหาว่าสหประชาชาติเป็นเครื่องมือของพวก จักรวรรดินิยม เป็นเครื่องมือสำหรับบังคับกดขี่ประเทศเล็ก ๆ และเป็นที่ย่องสู่มของมหาประเทศ บางประเทศที่จะจัดแบ่งเขตอิทธิพลระหว่างกันและอื่น ๆ จีนคอมมิวนิสต์แสดงตนให้เป็นที่ประจักษ์ ทั้งในคำพูดและโดยการกระทำในการต่อต้านสิ่งที่สหประชาชาติยึดถือและปฏิบัติอยู่ ตลอดจนคอย จัดขวางแม้จนกระทั่งการดำเนินงาน ที่เป็นสำคัญในการสร้างสันติสุขและความมั่นคงให้แก่โลก ตัวอย่างเช่น การลดกำลังรบ (disarmament) ปักกิ่งก็ได้ประณามความพยายามของคณะ กรรมการหนึ่งของสหประชาชาติที่จะให้มีการป้องกันมิให้ผลิตอาวุธปรมาณูขึ้นอีก โดยกล่าวหาว่า เป็นแผนที่จะมีการผูกขาดการมีอาวุธปรมาณูสำหรับใช้ข่มขู่ชาติอื่นเพื่อประโยชน์แห่งการรุกราน

โดยสรุปแล้ว ฝ่ายประเทศที่คัดค้านจีนคอมมิวนิสต์มิให้เข้าไปเป็นสมาชิกของสหประชาชาติ พยายามยกข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับลักษณะแห่งความเป็นภัยอันร้ายแรง ของรัฐบาลคอมมิวนิสต์อีก มากมายหลายประการ ทั้งเรื่องในอดีต ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะไม่มีสิ่งใดประกันว่า จีนคอมมิวนิสต์เจตจำนงที่จะระงับกรณีพิพาทด้วยสันติวิธีหรือละเว้น จากการคุกคามโดยใช้กำลังในการติดต่อระหว่างประเทศ และนโยบายที่จีนคอมมิวนิสต์ประกาศ ออกมาก็เป็นนโยบายที่ทำลายล้างสหประชาชาติทั้งสิ้น ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ ผู้แทนจีนคณะชาติ

⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 190.

ตกลงว่าย่อมไม่มีผู้ใคร่ดีเท่ากับคนจีนด้วยตนเอง จีนคอมมิวนิสต์ได้ขึ้นมาใช้อำนาจโดยใช้กำลังก่อ กบฏต่อรัฐบาลจีนโดยเปิดเผย โดยมีจุดประสงค์ที่ยึดครองผืนแผ่นดินใหญ่จีนไว้ทั้งหมด และก็ได้รับ ประสพผลสำเร็จในปี ค.ศ. 1949 เพราะได้รับอาวุธและกำลังสนับสนุนจากกองทัพสหภาพ โซเวียตที่ประจำทำหน้าที่ยึดครองอยู่ที่แมนจูเรียในขณะนั้น พรรคคอมมิวนิสต์จีนเกิดขึ้นจาก ความช่วยเหลือของคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศ เติบโตขึ้นภายใต้การนำของคอมมิวนิสต์สากล และการลุกลามขึ้นต่อสู้กับรัฐบาลของตนก็อยู่ภายใต้การนำของคอมมิวนิสต์สากลด้วย ระยะเวลา 16 ปีที่ผ่านมาเป็นระยะที่ประชาชนจีนบนแผ่นดินใหญ่ถูกกดขี่ทารุณ และต้องเสียชีวิตไปมากมาย ระบบจีนคอมมิวนิสต์มิได้มีรากเง่ามาจากจีน ไม่มีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างคนจีน ตามลักษณะ ที่กล่าวนี้เท่ากับว่าจีนคอมมิวนิสต์ได้นำระบบนี้มาฝืนใช้กับคนจีนโดยใช้กำลังอำนาจบังคับ ซึ่ง นับแต่นั้นจนกระทั่งบัดนี้ ประชาชนจีนเองยังไม่มีโอกาสที่จะแสดงว่าเห็นชอบด้วย ไม่เคยมีการ ออกเสียงแสดงประชามติโดยการเลือกตั้งอย่างเสรี ในจิตใจของประชาชนจีนมีความรู้สึกถูกรุ่น อยู่ด้วยความคิดที่จะต่อต้าน หวังพึ่งการดำเนินงานของสาธารณรัฐจีน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็น รัฐบาลอันถูกต้องตามกฎหมายแต่เพียงรัฐบาลเดียวของประเทศจีน และรัฐบาลนี้เท่านั้นที่สามารถ เป็นปากเสียงให้กับประชาชนจีนแสดงความรู้สึก และความปรารถนาอย่างแท้จริงของประชาชนจีน ได้อย่างถูกต้อง มิฉะนั้นแล้ว ในที่ประชุมของสหประชาชาติก็จะไม่มีโอกาสได้รับทราบความทุกข์ ทรมาณและความเดือดร้อนของประชาชนจีนได้เลย

นอกจากนี้ การที่จะให้จีนคอมมิวนิสต์ได้เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติ โดยเรียกว่า "สิทธิอันชอบด้วยกฎหมาย" (lawful rights) ของจีนคอมมิวนิสต์ในสหประชาชาตินั้น เป็นการ เรียกร้องที่เป็นไปไม่ได้ เพราะการเป็นสมาชิกมิใช่เป็นสิทธิที่จะมีการเรียกร้องเป็นเอกสิทธิ์ที่ เปิดโอกาสให้แก่รัฐที่รักสันติภาพ ซึ่งสามารถและประสงค์ที่จะปฏิบัติตามพันธะ แห่งกฎบัตร สหประชาชาติ การที่เกิดมีระบบการปกครองคอมมิวนิสต์จีนมิได้ก่อให้เกิดสิทธิใด ๆ ขึ้นในตัวเอง ที่จะเข้าไปอยู่ในสหประชาชาติ ระบอบคอมมิวนิสต์กับประเทศจีนมีความหมายแต่เพียงว่าสงคราม กลางเมือง (civil war) ในประเทศจีนยังไม่เสร็จสิ้น เป็นแต่ว่าปัจจุบันกบฏคอมมิวนิสต์เป็น ฝ่ายได้เข้าครอบครองผืนแผ่นดินใหญ่ของประเทศจีนอยู่เท่านั้น อนึ่ง หากจะพูดถึงการรื้อฟื้นสิทธิ อันชอบด้วยกฎหมายแล้ว ความจริงเป็นเรื่องเรียกร้องสิทธิในการมีอิสระ เสรีภาพของประชาชน

จีนกลับคืนมา หลังจากการถูกกดขี่บังคับมาเป็นเวลาช้านาน ระบอบที่ริครอบงำวิธีต่าง ๆ ของประชาชนจีนจึงย่อมไม่มี "สิทธิอันชอบด้วยกฎหมาย" ที่จะเข้าแทนประชาชนเหล่านั้นในสหประชาชาติ จากข้อเท็จจริงต่าง ๆ เหล่านี้จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่มีผู้ใดปฏิเสธได้ว่าได้มีระบอบจีนคอมมิวนิสต์เกิดขึ้น แต่ประเด็นสำคัญ คือ การมีระบอบปกครองนี้เป็นลักษณะที่เป็นอันตรายอย่างแท้จริง ซึ่งมวลประเทศสมาชิกจะต้องกีดกันมิให้เข้าไปอยู่ในสหประชาชาติ

การอภิปรายเกี่ยวกับผู้แทนจีนในสหประชาชาตินี้ นอกจากจะมีฝ่ายที่เห็นด้วยและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้จีนคอมมิวนิสต์เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติแล้ว ยังมีประเทศฝ่ายที่สามที่บางประเทศถือว่าอยู่ห่างไกลจากเหตุการณ์และข้อเท็จจริงซึ่งส่วนมากเป็นประเทศในแอฟริกา ที่เห็นว่าตามข้อเท็จจริงนั้น จีนคอมมิวนิสต์ก็ได้ปกครองเนื้อที่เกือบทั้งหมดเหมือนกันเป็นรัฐบาลหนึ่ง เหมือนเป็นรัฐบาลจีนคณะชาติที่สูญเสียการครอบครองผืนแผ่นดินใหญ่ไป เพราะอีกฝ่ายหนึ่งใช้กำลังอำนาจ แต่สาธารณรัฐจีนก็เป็นรัฐบาลที่เกิดขึ้นโดยมีรัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้งและยังคงทำหน้าที่อย่างเช่นรัฐที่มีอธิปไตยอย่างเต็มที่ จีนคณะชาติมีดินแดนอยู่ในครอบครองมากกว่า 36,000 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นเนื้อที่ที่กว้างใหญ่กว่าดินแดนของประเทศสมาชิกสหประชาชาติอื่นอย่างก็ถึง 18 ประเทศ และทำหน้าที่คุ้มครองดูแลประชาชนพลเมืองถึงกว่า 12 ล้านคน มากกว่าพลเมืองของประเทศต่าง ๆ อีกถึง 83 ประเทศ หรือมากกว่า 2 ใน 3 ของประเทศสมาชิกสหประชาชาติ นอกจากนั้นประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองของระบอบจีนคอมมิวนิสต์ ในทางเศรษฐกิจจีนคณะชาติก็นับว่ามีการพัฒนาและอยู่ในระดับที่เจริญก้าวหน้ากว่าหลายประเทศในเอเชียเมื่อเป็นเช่นนั้น การจะขับไล่รัฐบาลจีนคณะชาติจึงรู้สึกไม่มีเหตุผล และไม่ยุติธรรม ดังนั้นประเทศฝ่ายที่สามนี้ จึงเสนอให้มีการพิจารณารับจีนคอมมิวนิสต์ในฐานะ เป็นประเทศเอกราชประเทศหนึ่ง ถ้าจีนคอมมิวนิสต์สามารถที่จะปฏิบัติเงื่อนไขและกฎเกณฑ์ของกฎบัตรได้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องอยู่ภายในขอบเขตที่ว่า การที่จีนคอมมิวนิสต์เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติ จะต้องไม่เป็นผลให้ต้องขับไล่จีนคณะชาติที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติอยู่แล้วออกไป ความเห็นดังกล่าวนี้เท่ากับเป็นข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาโดยให้มีผู้แทนจีนทั้งสองฝ่าย กล่าวคือ เป็นนโยบายให้มีจีนสองประเทศ (Two China) ประเทศเหล่านี้พร้อมที่จะลงคะแนนให้จีนคอมมิวนิสต์เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติ แต่ขณะเดียวกันจะคัดค้านการเสนอให้ขับไล่จีนคณะชาติออกไป

ปรากฏว่ามีหลายประเทศในแอฟริกาได้ลงคะแนนเสียงคัดค้านจีนคอมมิวนิสต์ โดยแสดงเหตุผลว่า ไม่เป็นการยุติธรรมที่จะขับไล่จีนคณะชาติ

ในการประชุมสหประชาชาติสมัยที่ประชุมครั้งที่ 18 ก็เช่นเดียวกัน ปรากฏเสียงที่ อภิปรายในสมัชชาและความเห็นของประเทศต่าง ๆ ที่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าวมีมากขึ้นถึง 50 ประเทศ อย่างไรก็ตาม ทั้งจีนคณะชาติและจีนคอมมิวนิสต์ได้คัดค้านข้อเสนอนี้ เนื่องจาก ต่างก็ยังคงยึดมั่นในนโยบาย "จีนเดียว"

การวินิจฉัยและลงคะแนนเสียง ซึ่งในที่สุดอยู่ในประเด็นว่า สมควรจะให้จีนคอมมิวนิสต์ เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติหรือไม่นั้น ถึงแม้ฝ่ายสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์จะพยายามอ้างให้เห็นว่า การที่ปล่อยให้จีนคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นประเทศใหญ่ มีพลเมืองถึง 700 ล้านคน อยู่นอกสหประชาชาติ ย่อมไม่ชอบด้วยเหตุผล ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงการเจรจาตกลงทางการเมืองต่าง ๆ ซึ่งยังมี ปัญหาสำคัญ ๆ อีกหลายปัญหาจะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าไม่มีจีนคอมมิวนิสต์เข้าร่วมด้วย แม้กระทั่งใน ระยะหลัง ๆ นี้ การจะอ้างถึงสาธารณรัฐประชาชนจีนก็มักจะนึกถึงประเทศที่เป็นมหาอำนาจทาง ปริมาณประเทศหนึ่ง และอ้างถึงข้อที่สมควรที่ได้พิจารณา "หลัก Universality" ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ทุกประเทศได้เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ อย่างไรก็ตาม ข้อมติที่จะรับ จีนคอมมิวนิสต์ก็ต้องเป็นอันตกไปทุกครั้ง และเท่ากับเป็นการยืนยันจนกระทั่งถึงขณะนี้ว่าปัญหา เกี่ยวกับผู้แทนจีนในสหประชาชาตินั้นไม่ควรจะขับไล่จีนคณะชาติ และขณะเดียวกันก็ยึดมั่นว่าจีน คอมมิวนิสต์ไม่ควรเข้าไปอยู่ในสหประชาชาติ

อย่างไรก็ดี จะเห็นได้ว่าแม้ว่าปัญหาเรื่องผู้แทนจีนในสหประชาชาติจะถูกหยิบยกขึ้นมา พิจารณาทุกปีนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมาจนกระทั่งปี ค.ศ. 1971 และ แนวโน้มที่จีน คอมมิวนิสต์จะมีโอกาสได้เข้ามามีที่นั่งในสหประชาชาติจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ก็ตาม ในช่วงเวลานั้น ก็ต้องถือว่ารัฐบาลจีนคณะชาติได้รับรองจากสหประชาชาติ ในฐานะรัฐบาลตัวแทนเพียงรัฐบาล เดียวของประเทศจีน เป็นตัวแทนรัฐจีนในชื่อว่าสาธารณรัฐจีนถูกต้องตามกฎหมาย

ต่อไปนี้เป็นตัวเลขที่จะแสดงให้เห็นการลงคะแนนเสียงในระยะ 14 ปี เกี่ยวกับ
ข้อเสนอให้รับเงินคอมมิวนิสต์เข้าสู่สหประชาชาติ⁷

ปี ค.ศ.	การประชุม สมัยสามัญ ครั้งที่	เสียงสนับสนุน จีน คณะชาติ	เสียงสนับสนุน จีนคอม มิวนิสต์	งดเว้น ออกเสียง	จำนวน เสียง ข้างมาก	จำนวนเปอร์เซ็นต์ ที่สนับสนุนจีนคณะชาติ
1950	5	33	16	10	17	67.3
1951	6	37	11	4	26	77.1
1952	7	42	9	9	33	82.3
1953	8	44	10	2	34	81.5
1954	9	43	11	6	32	79.6
1955	10	42	12	6	30	77.7
1956	11	47	24	8	23	66.2
1957	12	48	27	6	21	64.0
1958	13	44	28	9	16	61.1
1959	14	44	29	9	15	60.3
1960	15	42	34	22	8	55.3
1961	16	48	36	20	12	57.1
1962	17	56	42	12	14	57.1
1963	18	57	41	12	16	58.0

⁷อ้างแล้ว , หน้า 194.

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่เคยให้การสนับสนุนผู้แทนจากจีนคณะชาติลดลงเรื่อยๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับสถานภาพของไต้หวันที่กำลังก่อตัวเพิ่มขึ้นอีกด้วย :

ในปี 1950 นั้นเป็นร่างข้อมติที่ประเทศอินเดียเป็นผู้เสนอเพื่อให้ผู้แทนจากจีนคอมมิวนิสต์เข้ามามีที่นั่งในสหประชาชาติ

ในปี 1951-1960 เป็นการเสนอข้อเสนองของสหรัฐอเมริกาที่ขอไม่ให้ดำเนินการใดๆ ในปัญหาข้างต้น

ในปี 1961-1962 สหภาพโซเวียตเป็นผู้เสนอข้อมติเพื่อให้ขับไล่ผู้แทนจีนคณะชาติและให้ผู้แทนของจีนคอมมิวนิสต์เข้าแทนที่*

ในปี 1963 ประเทศแอลบาเนียและกัมพูชา ร่วมกันเสนอให้เชิญผู้แทนจีนคอมมิวนิสต์เข้ามาแทนที่ผู้แทนจีนคณะชาติ

ในปี 1965 ประเทศแอลบาเนียและผู้ร่วมสนับสนุนอีกหลายประเทศ ร่วมกันเสนอญัตติให้พิจารณาในระเบียบวาระการประชุมที่ว่าด้วยเรื่อง "การคืนสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีนในสหประชาชาติ" ซึ่งถือได้ว่าเป็นปีแรกที่สถานภาพของไต้หวันถูกกระทบกระเทือนมากที่สุดเนื่องจากปรากฏผลว่า มีผู้สนับสนุน 47 เสียง คัดค้าน 47 เสียง งดลงคะแนน 20 เสียง และมีผู้ไม่ร่วมในการลงคะแนน 3 เสียง เมื่อปรากฏการลงคะแนนเสียง

*ในปี ค.ศ. 1961 ที่นั่งของไต้หวันในสหประชาชาติก็ยิ่งสั่นคลอนยิ่งขึ้น เมื่อสหภาพโซเวียตเสนอให้ยอมรับเอามองโกลเลียเข้าเป็นสมาชิก ทั้ง ๆ ที่ไต้หวันอ้างสิทธิเหนือมองโกลเลียว่า เป็นดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศจีน และทั้งไม่ต้องการให้มีประเทศคอมมิวนิสต์เป็นสมาชิกในสหประชาชาติเพิ่มขึ้นอีก เพราะไต้หวันหวั่นเกรงว่าจะเป็นการนำไปสู่การยอมรับรัฐบาลคอมมิวนิสต์จีน แต่เนื่องจาก ในเวลาเดียวกันนั้นก็ได้มีการเสนอให้รับประเทศมอริทาเนีย (Mauritania) ด้วยซึ่งไต้หวันไม่ต้องการทำให้ชาวแอฟริกันโกรธและไม่พอใจ ดังนั้น ไต้หวันในฐานะสมาชิกถาวรประจำคณะมนตรีความมั่นคง จึงไม่ได้ใช้สิทธิยับยั้ง (Veto) แต่อย่างใด

ดังกล่าว จึงทำให้มีผู้เห็นว่าถ้าไม่ใช้วิธีนับคะแนนโดยต้องอาศัยเสียงข้างมากแบบ 2 ใน 3 ความข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติที่ 1668 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ.1961 ดังกล่าวตามนัยแห่งมาตรา 18 วรรคสองของกฎบัตร ในฐานะของสาธารณรัฐจีนก็นับว่าล่อแหลมมาก

ส่วนร่างข้อมติที่ให้ใช้การนับคะแนน 2 ใน 3 นี้ ได้รับคะแนนสนับสนุนดังที่คาดหมายคือ มีผู้เห็นชอบด้วย 56 คัดค้าน 49 และงดเว้นออกเสียง 11 ประเทศไทยก็ได้เข้าร่วมอยู่ในประเทศที่เสนอด้วย คือ ร่วมกับออสเตรเลีย บราซิล โคลัมเบีย กาบอง อิตาลี ญี่ปุ่น มาดากัสการ์ ฟิลิปปินส์ และสหรัฐอเมริกา ผู้แทนไทยได้สนับสนุนฐานะของรัฐบาลสาธารณรัฐจีนโดยการอภิปรายและโดยการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมสมัชชา นโยบายของไทยไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้จีนคอมมิวนิสต์เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ^๑

1. จีนคอมมิวนิสต์ยังดำเนินนโยบายใช้กำลังอาวุธ เป็นเครื่องมือในการจะทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของตน ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ กำลังหาทางตกลงกันเพื่อสันติภาพของโลก จีนคอมมิวนิสต์กลับมีเจตนาจะทำการรุกรานและรบกวนประเทศเพื่อนบ้าน คนสำคัญของฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์ถึงกับแถลงออกมาว่าจะเปิดการสู้รบแบบกองโจรจีนขึ้นในประเทศไทย

2. จีนคอมมิวนิสต์ยังขาดคุณสมบัติของการเข้าเป็นสมาชิกตามกฎบัตรสหประชาชาติ การหวังให้ระบอบการปกครองนี้เข้าเป็นสมาชิกและยอมรับระเบียบวินัยของสหประชาชาตินั้น เป็นสิ่งที่คาดหวังมากเกินไป เพราะสหประชาชาติไม่ใช่โรงเรียนดัดสันดาน

3. การขับไล่สมาชิกดั้งเดิมออกจากสหประชาชาติ และเชื้อเชิญให้อีกประเทศหนึ่งเข้ามาแทนที่ เท่ากับเป็นการปฏิบัติที่ขัดกับหลักกฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ

^๑อ้างแล้ว. หน้า 195-196.

4. จีนคอมมิวนิสต์แสดงการคุกคามในสหประชาชาติ และยังมีได้แสดงให้เห็นความปรารถนาที่จะเข้าเป็นสมาชิกอย่างแท้จริง ทั้งยังไม่มีท่าทีว่าจะเคารพและปฏิบัติตามหรือยอมรับข้อผูกพันต่างๆ ภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติ

การลงคะแนนเสียงเกี่ยวกับปัญหาผู้แทนจีนในที่ประชุมสมัชชาสามัญที่ 20 ถึงแม้จะปรากฏว่าเป็นชัยชนะของฝ่ายที่คัดค้านไม่ให้จีนคอมมิวนิสต์เข้าไปมีที่นั่งในสหประชาชาติอีกครั้งหนึ่งก็ตาม แต่ตัวเลขของผู้ที่สนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์ก็มีจำนวนมากขึ้นกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา ทั้งๆ ที่ฝ่ายตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้แทนสหรัฐจะได้พยายามหาหลักฐานมาแสดงให้เห็นที่ประชุมทราบถึงพฤติกรรมของจีนคอมมิวนิสต์ที่เพิ่มการโจมตีสหประชาชาติรุนแรงขึ้น และคุกคามที่จะใช้กำลังกับประเทศเพื่อนบ้านมากยิ่งขึ้นก็ตาม แต่สิ่งนี้อาจจะถึงขั้นได้รับความสนใจน้อยลง ขณะเดียวกันบรรดาประเทศที่ไม่เข้ากับฝ่ายใด เข้าใจว่าการรับจีนคอมมิวนิสต์จะทำให้องค์การสหประชาชาติสามารถจัดให้มีการเจรจาทำความตกลงกันได้ในกรณีสงครามเวียดนาม และจะนำสันติภาพมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าสหประชาชาติจะต้องมีลักษณะเป็นองค์การสากล (Universal Organization) การกีดกันประเทศที่มีพลเมืองมากที่สุดในโลก (หมายถึงจีนคอมมิวนิสต์) จะทำให้สหประชาชาติไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ จวบจนปี ค.ศ.1970 ข้อเสนอที่จะให้จีนคอมมิวนิสต์เข้ามาเป็นผู้แทนจีนได้มีมากขึ้นจนกลายเป็นเสียงส่วนใหญ่แต่ยังมีได้ 2 ใน 3 โดยมีการลงคะแนนเสียงให้จีนคอมมิวนิสต์ 51 คะแนนเสียง จีนคณะชาติ 49 และงดออกคะแนนเสียง 21 คือมากกว่า 2 คะแนน

4.1.1.3 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การสหประชาชาติในปัจจุบัน
แต่ในท้ายที่สุดไต้หวันก็ต้องสูญเสียที่นั่งในสหประชาชาติ ให้แก่รัฐบาลคอมมิวนิสต์จีนโดยผลของข้อมติที่ 2758 สมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติให้การรับรองที่นั่งของสาธารณรัฐประชาชนจีนแทนที่นั่งของสาธารณรัฐจีนในวันที่ 25 ตุลาคม ค.ศ.1971 ด้วยคะแนนเสียง 76 ต่อ 34 และงดออกเสียง 17 ซึ่งในวาระนั้นที่ประชุมได้เสนอให้ออกเสียงแยกกันเป็น 3 ญัตติคือ

- ญัตติที่หนึ่ง เสนอโดยแอลบาเนียและประเทศคอมมิวนิสต์อื่นๆ ให้รับรองจีนคอมมิวนิสต์ และขับไต้หวัน
- ญัตติที่สอง เสนอโดยสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศผู้สนับสนุนอื่น ๆ อีก รับจีนคอมมิวนิสต์ แต่ให้คงสิทธิของผู้แทนไต้หวันไว้เช่นเดิม
- ญัตติที่สาม ให้ถือว่าปัญหาเรื่องที่นั่งของผู้แทนจีนเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งต้องการคะแนนเสียง 2 ใน 3

แต่ในที่ประชุมให้เริ่มลงคะแนนเสียงในญัตติที่ 3 ก่อน ปรากฏว่าญัตตินี้ตกไปด้วยคะแนน 55 ต่อ 59 งคออกเสียง 15 ซึ่งเมื่อผลเป็นเช่นนี้ ผู้แทนไต้หวันจึงประกาศถอนตัวออกจากสหประชาชาติและเดินออกจากที่ประชุมพร้อมคณะผู้แทนทั้งหมด สำหรับประเด็นนี้มีข้อนำสั่งเกิดอยู่ประการหนึ่งคือ ผลของข้อมติในเรื่องเงื่อนไขเช่นนี้มีได้ก่อให้เกิดผลทางกฎหมายเป็นการขับไต้หวันออก หากแต่ข้อมตินี้เป็นเงื่อนไขที่สนับสนุนให้ตัวแทนจีนคอมมิวนิสต์สามารถเข้ามาที่นั่งได้อย่างถูกต้องในสหประชาชาติได้ง่ายขึ้น ซึ่งคงทำให้ไต้หวันรู้สึกว่าคุณถูกขับโดยทางอ้อม

ดังนั้น นับแต่ปี ค.ศ.1971 เป็นต้นมา ที่นั่งของประเทศจีนทั้งในสมัชชาใหญ่และคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จึงเป็นของผู้แทนจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือจีนคอมมิวนิสต์ อันเป็นผลให้ไต้หวันไม่มีสถานภาพใด ๆ ในองค์การสหประชาชาติรวมทั้งทบวงการชำนัญพิเศษต่างๆ ในอาณัติของสหประชาชาติด้วย แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงสถานภาพทางกฎหมายและตามข้อเท็จจริงแล้ว จะเห็นได้ว่าไต้หวันมีองค์ประกอบรัฐครบบริบูรณ์ทุกประการ กอปรทั้งความสำเร็จอย่างมากในทางเศรษฐกิจ จึงทำให้มีผู้เห็นว่าสหประชาชาติสมควรที่จะรับไต้หวันเข้าเป็นสมาชิก หรืออย่างน้อยก็ในฐานะของสมาชิกสมทบ โดยมีผู้เสนอวิธีการเข้าร่วมในสหประชาชาติของไต้หวัน นั่นคือวิธีการ "ตัวแทนคู่"⁹ กล่าวคือ ให้ไต้หวันมีที่นั่งสมัชชาใหญ่ 1 ใน 2 ที่ และยังคงให้จีนคอมมิวนิสต์มีที่นั่งในสมัชชาใหญ่ 1 ที่นั่ง

⁹American Journal of International Law Vol. 65 :

และคณะมนตรีความมั่นคงดั้งเดิม โดยเห็นว่าวิธีการนี้ น่าจะเป็นวิธีการที่ประนีประนอม ทั้งใน ความปรารถนาและจุดมุ่งหมายของสหประชาชาติ ที่ต้องการทำให้สหประชาชาติเป็นองค์การเปิด สำหรับประเทศต่าง ๆ ในโลกให้มากที่สุดเพราะแม้ภายหลังจากปี ค.ศ. 1971 แล้ว ใต้หวันจะไม่มีสถานภาพใด ๆ ในองค์การสหประชาชาติ แต่ตามกฎหมายระหว่างประเทศแล้วถือได้ว่าใต้หวัน เป็น "รัฐอิสระ" รัฐหนึ่ง เนื่องจากองค์ประกอบครบบริบูรณ์ทั้งความเป็นรัฐของใต้หวันนั้นหาก พิจารณาโดยยึดทฤษฎีการประกาศ (Declaration Theory) ที่ถือว่า การรับรองไม่ได้ก่อให้เกิด รัฐ แต่เป็นเพียงการประกาศสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่แล้วเท่านั้น ก็ต้องถือว่าตาม กฎหมายระหว่างประเทศแล้วใต้หวันมีคุณสมบัติที่จะ เข้าเป็นสมาชิกของสหประชาชาติได้ตามกฎบัตร สหประชาชาติมาตรา 4 วรรคหนึ่ง ดังที่ระบุไว้ว่า "สมาชิกภาพแห่งสหประชาชาติ เปิดให้ แก่รัฐที่รักษสันติภาพทั้งปวง ซึ่งยอมรับข้อผูกพันที่มีอยู่ในกฎบัตรฉบับปัจจุบันและในความวินิจฉัยของ องค์การ และมีความสามารถและเต็มใจที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันเหล่านี้"

และเมื่อพิจารณาประกอบเหตุผลทางประวัติศาสตร์แล้ว ก็ไม่เคยปรากฏเลยว่าใต้หวัน จะเป็นชาติที่ไม่รักษสันติภาพ และฝ่าฝืนไม่ยอมรับข้อผูกพันที่ปรากฏในกฎบัตรและตามคำวินิจฉัยของ องค์การแต่ประการใด อีกทั้งยังแสดงให้เห็นเสมอมาว่าเป็นประเทศที่มีความสามารถอย่างมาก และเต็มใจที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันเหล่านี้ แต่อย่างไรก็ตาม จีนทั้งสองฝ่ายต่างก็ไม่ยอมรับวิธี การใดๆ ที่จะทำให้เกิดมีสองจีน รวมทั้ง วิธีการตัวแทนคู่ (Dual Representative)

4.1.1.4 ความเห็นของนักกฎหมายระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ นักกฎหมายระหว่างประเทศบางคนยังเห็นว่า¹⁰ จากประวัติการก่อตั้ง องค์การสหประชาชาตินั้น ก็น่าพิจารณาได้ว่าใต้หวันเป็นหนึ่งในห้าของฝ่ายพันธมิตรในนามสาธารณ

(ต่อ) Jan - Oct. 1971 No. 4 Sixty-fifth Annual Meeting (The American Society of International Law : USA.) 1971.

¹⁰Ibid., p.27

รัฐจีนผู้ก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ เนื่องจากในขณะนั้นรัฐบาลจีนคณะชาติเป็นผู้ปกครองจีนแผ่นดินใหญ่ และเป็นผู้ที่เข้าร่วมในสงครามร่วมกับฝ่ายพันธมิตร อีกทั้งยังเป็นผู้ลงนามในเอกสารสำคัญหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเอกสารการยอมแพ้ของญี่ปุ่น (The Instrument of Surrender) ที่ประกาศยอมรับรองคำประกาศปอตส์ดัม รวมทั้ง ประกาศยอมแพ้ให้ประชาชนญี่ปุ่นรับทราบ อีกทั้ง เป็นผู้ร่วมลงนามในร่างกฎบัตรสหประชาชาติและให้สัตยาบันในเวลาต่อมา ดังที่ปรากฏในมาตรา 23 วรรคหนึ่งแห่งสหประชาชาติที่ว่า "คณะมนตรีความมั่นคง ประกอบด้วยสมาชิกแห่งสหประชาชาติ 5 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐจีน ฝรั่งเศส สหภาพแห่งสาธารณรัฐโซเวียต โขเซียมลิสต์ สหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ และสหรัฐอเมริกา เป็นสมาชิกประจำของคณะมนตรีความมั่นคง สมาชิกจากเลือกตั้งสมาชิกอื่นของสหประชาชาติอีก 10 ประเทศ เป็นสมาชิกไม่ประจำของคณะมนตรีความมั่นคง ทั้งนี้จักต้องคำนึงเป็นพิเศษในการแรกถึงส่วนอุดหนุนของสมาชิกแห่งสหประชาชาติในการที่จะธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศและวัตถุประสงค์อื่นขององค์การ กับทั้งการแจกกระจายตามเขตภูมิศาสตร์อันเป็นธรรมอีกด้วย"

ซึ่งเหตุผลที่สาธารณรัฐจีนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงก็คือ¹¹ ไม่ใช่เป็นเพราะจีนเป็นประเทศที่มีประชากรและอาณาเขตมากมายเท่านั้น แต่เป็นเพราะความเสียหายอย่างใหญ่หลวงในสงครามตั้งแต่ปี ค.ศ. 1931-1937 ที่ได้ต่อต้านการรุกรานของญี่ปุ่นทางด้านกตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ โดยที่องค์การสันติภาพชาติ (The League of Nations) ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพอย่างที่ได้ตกลงกันไว้ได้ นอกจากนี้ ในการโจมตีของญี่ปุ่นที่อ่าวเพิร์ลฮาร์เบอร์ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1937-1941 จีนก็ต้องต่อสู้กับเครื่องมือสงครามที่เป็นเครื่องมือที่ทันสมัยและมีพลังมากที่สุดในช่วงนั้นแต่เพียงลำพัง ซึ่งผลก็คือ

¹¹Ibid., p. 20

จีนต้องพบกับความหายนะและความสูญเสียอย่างมากมาย” ดังนั้น ด้วยความดีและความสูญเสีย
นี้เอง ทำให้จีนได้รับที่นั่งถาวรในคณะมนตรีความมั่นคง

สถานการณ์ของสาธารณรัฐจีนที่ปรากฏในครั้งนั้นปัจจุบันก็คือระบอบการปกครองที่ย้ายมา
ยังไต้หวันนั่นเอง กล่าวคือ ความต่อเนื่องของการปกครองประเทศ และการใช้อำนาจปก
ครองยังคงอยู่ดังนั้น นักกฎหมายระหว่างประเทศบางคนจึงเห็นว่า รัฐบาลจีนคณะชาติบนเกาะ
ไต้หวันเท่านั้นที่เป็นรัฐบาลเพียงรัฐบาลเดียวของประชาชนและประเทศจีนในอันที่จะแสดงถึงความ
ปรารถนาที่แท้จริงของคนจีน และเป็นรัฐบาลตัวแทนในองค์การสหประชาชาติและองค์การ
ระหว่างประเทศอื่นๆ แต่เมื่อผลทางกฎหมายที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการกระทำและผลประโยชน์ทาง
การเมืองเป็นสำคัญทำให้ต้องสูญเสียที่นั่งในสหประชาชาติไป ฉะนั้น จึงเห็นว่าควรที่จะประกาศ
เอกราชและแยกตัวเป็นอิสระจากจีนแผ่นดินใหญ่ เพื่อจะได้รับการพิจารณาในการกลับเข้าสู่
สหประชาชาติอีกครั้งในฐานะรัฐอิสระอีกรัฐหนึ่งในโลก ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนั้นสถานะทางกฎหมาย
ของไต้หวันก็จะชัดเจนและมั่นคงยิ่งขึ้นในระหว่างประเทศ

ในทัศนะของผู้เขียนมีความเห็นว่าเนื่องจากปัญหาดังกล่าวเริ่มต้นจากความขัดแย้งทาง
ความคิดของระบอบการปกครองสองระบบ ดังนั้น การแก้ปัญหาโดยการประกาศแยกตัวออก
เป็นประเทศอิสระจากจีนนั้น คงจะกระทำไม่ได้โดยง่ายนัก กล่าวคือ แม้สมาชิกภาพแห่ง
สหประชาชาติจะเปิดให้แก่รัฐที่รักษาสันติภาพทั้งปวง ซึ่งยอมรับข้อผูกพันและมีความสามารถและ
เต็มใจที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันเหล่านั้นดังที่ระบุในมาตรา 4 วรรคหนึ่งแห่งกฎบัตรสหประชาชาติก็
ตาม แต่ในมาตราเดียวกันนี้ในวรรคสอง บทบัญญัติดังกล่าวก็อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้า

*ความเสียหายและความสูญเสียเท่าที่รัฐบาลเปิดเผยคือ มีทหารเสียชีวิต
3,250,000 คนและพลเมืองอีก 3-4 เท่าของจำนวนทหารที่เสียชีวิต, ทางด้านความเสียหาย
ประมาณว่ามากกว่า 5 พันล้านเหรียญสหรัฐ

ร่วมในองค์การสหประชาชาติของไต้หวันได้ หากไม่ได้รับความยินยอมและเห็นชอบจาก
 จีนคอมมิวนิสต์ที่อาจใช้สิทธิในการยับยั้ง (Veto) และไม่เห็นชอบที่จะให้คำแนะนำ เช่นนี้แก่
 สัมชชา

ดังนั้น ถ้าหากสหประชาชาติต้องการรับสมาชิกใหม่เช่นไต้หวันอย่างจริงจังแล้ว ก็
 สมควรที่จะแก้ไขบทบัญญัติแห่งกฎบัตรว่าด้วยสมาชิกภาพ (membership) ให้มีลักษณะที่สามารถ
 พิจารณารับไต้หวันได้โดยไม่ต้องเกรงว่าจะถูกกีดกันและยับยั้งโดยจีนคอมมิวนิสต์ ซึ่งอาจจะอาศัย
 อำนาจตามกฎบัตรเป็นเครื่องมือทางการเมืองของตน โดยอาจถือว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่จีน
 คอมมิวนิสต์เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเป็นฝ่ายในกรณีอันจะต้องงดเว้นจากการลงคะแนนรวมทั้งการใช้
 สิทธิยับยั้ง (Veto) ดังที่มาตรา 27 วรรคสามที่ว่า ".....ผู้เป็นฝ่ายในกรณีพิพาทจักต้อง
 งดเว้นจากการลงคะแนนเสียง"

แต่อย่างไรก็ตาม การแก้ไขกฎบัตรดังกล่าวก็อาจจะทำได้ไม่่ง่ายนัก อีกทั้งวิธีการใน
 การแก้ไขกฎบัตรก็สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการที่ความยุ่งยากมาก ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นเพราะ
 การแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องของการใช้อำนาจของสมาชิกถาวรแห่งคณะมนตรีความมั่นคงแล้ว การจะ
 ทำการใดๆ ในองค์การระหว่างประเทศนั้นอย่างน้อยที่สุดก็ยังคงขึ้นอยู่กับความพอใจของประเทศ
 สมาชิกต่างๆบนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องอำนาจอธิปไตยของรัฐ

นอกจากนี้ องค์การสหประชาชาติน่าจะดำเนินการความพยายามเบื้องต้นเพื่อให้ไต้หวัน
 มีสถานะทางกฎหมายระหว่างประเทศที่แน่นอนและมั่นคงเป็นรูปธรรมที่แท้จริง คือ การจัดให้
 มีการลงประชามติของประชาชนในไต้หวัน (ทั้งที่อพยพมาจากจีนแผ่นดินใหญ่และชาวไต้หวัน
 พื้นเมือง) เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำหนดใจตนเอง (Self-determination) ซึ่งเป็น
 หลักการที่ได้รับการยอมรับหลักการหนึ่งในกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อจะรู้ว่าประชาชนไต้หวัน
 มีความต้องการและความปรารถนาที่แท้จริงอย่างไร

4.1.2 ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือแอกตต์

(General Agreement on Trade and Tariff : GATT)

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า¹² ถือกำเนิดมาจากส่วนที่ 4 ของกฎบัตรชวานาที่ว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและการค้า ความตกลงดังกล่าวหรือแอกตต์ได้มีการลงนามและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1948

แม้จะได้ชื่อว่า ความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้าก็ตาม แต่ก็มิได้เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศโดยสถานภาพทางกฎหมายแล้ว แอกตต์ (GATT) มีลักษณะเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง โดยมีจุดมุ่งหมายในทางการค้า

4.1.2.1 ภูมิหลังของ GATT

เนื่องจาก แอกตต์เป็นสถาบันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างเงื่อนไขให้เกิดการค้าอย่างเสรี วิธีการหรือหลักการอย่างหนึ่งที่จะทำให้การค้าอย่างเสรีคือให้สินค้าต่างๆ สามารถหลั่งไหลไปยังประเทศต่างๆ ได้ตามความต้องการของตลาด โดยปราศจากอุปสรรคหรือการกีดขวางใด ๆ การที่จะทำให้เกิดความร่วมมือในการลดอุปสรรคทางการค้าต้องอาศัยหลักการสำคัญ 2 ประการคือ หลักการไม่เลือกปฏิบัติ (The principle of non-discrimination) และหลักการต่างตอบแทน (The principle of reciprocity) ซึ่งหลักการทั้งสองอยู่ในรูปของบทบัญญัติแห่งการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งที่ปรากฏอยู่ในข้อตกลงของแอกตต์ ดังนั้น แอกตต์จึงกลายมาเป็นองค์การระหว่างประเทศ โดยมีข้อตกลงระหว่างรัฐคู่ภาคีเป็นตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ และกำหนดแนวทางอันพึงปฏิบัติ (code of good conduct) เกี่ยวกับการค้าแบบเสรีโดยยึดถือ

¹²รายละเอียดว่าด้วยประวัติความเป็นมา และโครงสร้างของแอกตต์ดู ชุมพร บัจจุสานนท์ สถาบันระหว่างประเทศทางเศรษฐกิจ, เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. หน้า 372-387.

หลักการการแลกเปลี่ยนอย่างเสรี การไม่เลือกปฏิบัติ และการปฏิบัติต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน แกกตต์ประกอบไปด้วยองค์กรสำคัญ 3 องค์กรได้แก่ คณะกรรมาธิการ คณะมนตรีของคณะผู้แทน และสำนักเลขาธิการ

เนื่องจากแกกตต์เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีความสำคัญอย่างมากในทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ทำให้ไต้หวันในฐานะผู้ที่ประสบความสำเร็จในทางเศรษฐกิจอย่างมาก ประกอบกับแกกตต์ถือได้ว่าเป็นเวทีระหว่างประเทศในระดับสากลที่สำคัญมากเวทีหนึ่ง ไต้หวันจึงประสงค์ที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก โดยในส่วนที่เกี่ยวกับสถานภาพระหว่างประเทศแล้ว ก็เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศในโลกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างน้อยที่สุดก็เพื่อแสดงตัวว่านอกจากจีนคอมมิวนิสต์ในฐานะรัฐบาลที่ชอบด้วยกฎหมายของประเทศจีนสำหรับประเทศส่วนใหญ่ในโลกที่ให้การรับรองจีนคอมมิวนิสต์แล้ว ในโลกนี้ยังมีอีกเงินหนึ่งคือเงินไต้หวัน ที่มีองค์ประกอบของความเป็นบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศอย่างสมบูรณ์

4.1.2.2 ความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ระหว่าง GATT กับ ไต้หวัน

ในเบื้องต้นจะขอกล่าวถึงความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ ระหว่างแกกตต์กับไต้หวัน¹³ เพื่อความเข้าใจและประกอบการพิจารณาในการมองถึงสถานภาพ และฐานะของไต้หวันที่เป็นอยู่และควรจะเป็น กล่าวคือ นับแต่ปี ค.ศ.1946-1948 ประเทศจีนในขณะนั้นคือสาธารณรัฐจีนโดยรัฐบาลจีนคณะชาติ ได้เป็นตัวแทนของชาติในการร่วมลงนามในการเจรจาที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะตั้งองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการค้า (The International Trade Organization, ITO.) ทุกครั้งและข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและการค้านั้น ในเดือนตุลาคม ค.ศ.1947 สาธารณรัฐจีนและรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ

¹³Lei Wang., " Separate Customs Territory in GATT and Taiwan's Request for GATT Membership". Journal of World Trade Law 1991 Vol. 25 No. 5 October 1991 , p.5-19

อีก 22 ประเทศได้ร่วมลงนามในข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและการค้า ซึ่งเป็นส่วนที่ 4 ของกฎบัตรกรุงชวาวานาที่นำแยกออกจากกฎบัตรชวาวานาซึ่งได้เลิกล้มไปแล้ว

ดังนั้น สาธารณรัฐจีนและอีก 22 ประเทศจึงได้กลายมาเป็นสมาชิกดั้งเดิมของแกตต์ เป็นที่น่าสังเกตว่าในการลงนามเข้าเป็นภาคีในความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้านี้ไม่ได้มีการให้สัตยาบันจากรัฐคู่ภาคี ทั้งนี้เป็นผลมาจากพิธีสารเกี่ยวกับการนำเอาผลบังคับมาใช้ชั่วคราว ลงวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 1947 (Protocol of Provisional Application 30 October 1947) โดยนับแล้วพิธีสารดังกล่าวได้กำหนดให้ความตกลงมีผลผูกพันรัฐคู่ภาคีในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 3 ของข้อตกลง สำหรับส่วนที่ 2 นั้นให้นำมาใช้เท่าที่ไม่ขัดกับบทบัญญัติของรัฐคู่กรณีที่มีผลใช้บังคับอยู่

หลังจากนั้น สาธารณรัฐจีนจึงได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกชั่วคราวของข้อตกลงทั่วไปตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 1948 และยังได้ให้ความยินยอมเกี่ยวกับภาษีศุลกากรต่อกลุ่มประเทศภาคีอีกด้วย รวมทั้งยอมรับรองร่างการแก้ไขบทเฉพาะกาลของแกตต์ และให้สัตยาบันแก่ข้อตกลงทั่วไปนี้ ระหว่างการประชุมเพื่อลดอุปสรรคทางภาษีศุลกากรในรอบที่ 1 และ 2 ซึ่งมีขึ้นที่กรุงเจนีวา ในปี ค.ศ. 1947 และที่เมือง Ammery ประเทศฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1949 ภายใต้การอุปถัมภ์ของแกตต์

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 ที่รัฐบาลจีนคณะชาติหรือที่จีนคอมมิวนิสต์ เรียกว่าระบอบการปกครองที่ถูกขับไล่ออกไป ได้สูญเสียการใช้อำนาจปกครองบนจีนแผ่นดินใหญ่ โดยอพยพไปตั้งมั่นอยู่ที่เกาะไต้หวันและหมู่เกาะเล็กๆ รอบๆ ไกลๆ คือเกาะเปงฮู คินเมน และมัตสึ ดังนั้น แม้ว่ารัฐบาลจีนคณะชาติจะสามารถรักษาที่นั่งในสหประชาชาติและแกตต์ไว้ได้ในขณะนั้น แต่ประสิทธิภาพของการปฏิบัติการตามแกตต์นั้นน้อยและแทบจะทำอะไรไม่ได้ในขณะนั้น เนื่องจากไม่สามารถที่จะสานต่อเพื่อทำให้ข้อตกลงของแกตต์สมบูรณ์ได้ เพราะพันธะข้อตกลงส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ที่ต้องส่งออกจากจีนแผ่นดินใหญ่ ด้วยเหตุนี้ในวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1950 ผู้แทนรัฐบาลจีนคณะชาติจึงได้ประกาศต่อเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติในเรื่องของการตัดสินใจที่จะถอนตัวออกจากแกตต์

ความถูกต้องตามกฎหมายของการถอนตัวของไต้หวันได้ถูกต้องคำถามโดยประเทศภาคีประเทศหนึ่งในขณะนั้น คือ เชคโกสโลวะเกีย เดือนให้ระลึกถึงสาธารณรัฐประชาชนจีนในฐานะที่เป็นรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายของจีน คณะผู้แทนของเชคโกสโลวะเกียมีความเห็นว่า รัฐบาลนั้นมิได้ระลึกถึงความถูกต้องตามกฎหมายของการถอนตัว เพราะการประกาศนั้นถูกทำขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่มีได้มีอำนาจตามกฎหมายที่จะแสดงบทบาทในฐานะผู้รักษาสถาบันของประเทศจีน คำถามนี้ได้ถูกนำขึ้นมาพิจารณาอีกครั้งในปี ค.ศ. 1965 เมื่อไต้หวันสมัครในฐานะผู้สังเกตการณ์ (Observer) ของ GATT ซึ่งประเทศภาคีของ GATT บางประเทศก็ได้อยู่ในตำแหน่งนี้เช่นกัน เพราะเหตุว่าไต้หวันสามารถที่จะรักษาที่นั่งของจีนในสหประชาชาติไว้ได้ ฐานะผู้สังเกตการณ์จึงถูกยอมรับ ในที่สุดโดยกลุ่มประเทศภาคีสมาชิก GATT บนพื้นฐานโดยหลักแล้วกลุ่มประเทศภาคีสมาชิกควรทำตามมาตราที่ 86 ของ Havana Charter เช่น การตัดสินใจที่ตามมาของสหประชาชาติในสาระสำคัญทางการเมือง

ในข้อตกลงกับข้อมติของสหประชาชาติที่ 2758 (16) ได้ถูกดัดแปลงโดยสมัชชาใหญ่ ในปี ค.ศ. 1971 ในเรื่องการคืนสิทธิอันชอบธรรมของสาธารณรัฐประชาชนจีนในสหประชาชาติ (Restoration of the Lawful Right of the PRC) ในสหประชาชาติ กลุ่มประเทศภาคีของ GATT ณ ลำดับที่ 27 ในเดือนพฤศจิกายน ปีค.ศ. 1971 ระลึกถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการยอมรับสถานภาพในฐานะผู้สังเกตการณ์ของไต้หวัน และการยอมรับที่จะปฏิบัติตามการตัดสินใจของสหประชาชาติในเรื่องสาระทางการเมืองที่สำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์ของไต้หวันใน GATT

เป็นเวลามากกว่า 10 ปี หลังจากการถอนตัวออกจาก GATT ของไต้หวัน รัฐบาลจีนเริ่มที่จะแสดงความสนใจในเรื่องสมาชิกภาพของ GATT และภายหลังจากการพิจารณาผลดีและผลเสียทางเศรษฐกิจ ในวันที่ 10 กรกฎาคม ค.ศ. 1986 รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ได้แสดงความต้องการสมัครเพื่อครอบครองสถานภาพเดิมใน GATT เพื่อคืนการกลับเข้าเป็นสมาชิกใหม่อีกครั้ง คณะทำงานเพื่อพิจารณาฐานะของประเทศจีนในฐานะประเทศภาคี ถูกจัดตั้งขึ้นโดย GATT ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1987 จนกระทั่งขณะนี้กำลังอยู่ภายใต้การดำเนินงาน

สถานะที่ไม่แน่นอนของไต้หวันใน GATT สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นการรับรองรัฐบาลจีนซึ่งเป็นตัวแทนของสาธารณรัฐประชาชนจีน แม้จะมีกรณีพิเศษซึ่งขัดขวางเงินจากการรับรองโดยสหประชาชาติและองค์การของสหประชาชาติที่ทำหน้าที่เฉพาะก่อนปี ค.ศ. 1971 ภายในระยะเวลาไม่นานนักภายหลังจากการก่อตั้ง รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้แจ้งต่อสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติว่าตนเป็นรัฐบาลเพียงรัฐบาลเดียวที่ถูกต้องตามกฎหมายของจีน และที่นั่นที่ถูกครอบครองโดยระบบการปกครองที่ถูกขับไล่ออกไปนั้นควรจะเป็นสิทธิของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องด้วยผู้มีอำนาจของไต้หวันไม่มีสิทธิเป็นตัวแทนของจีนอีกต่อไป เมื่อพิจารณาถึงการเผชิญหน้าทางการเมืองระหว่างจีนและประเทศหลัก ๆ ทางตะวันตกในขณะนั้น การอ้างสิทธิของจีนได้รับการโต้ตอบในทางบวกเพียงเล็กน้อย ภายใต้กฎหมายภายในประเทศของจีนนับจากวันที่ก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้มีอำนาจของไต้หวันไม่มีคุณสมบัติเป็นตัวแทนจีนอีกต่อไป และก็ไม่มีความสามารถที่จะเข้ารับเลือกกฎหมายเพื่อให้ได้รับการรับรองบทบาทใด ๆ ก็ตามในนามของจีนในระดับระหว่างประเทศ ฐานนี้สะท้อนให้เห็นจากข้อมติที่ 2758 (XXVI) ซึ่ง ตัดสินใจแก้ไขปรับปรุงสิทธิทั้งหมดภายในสหประชาชาติให้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีน และรับรองผู้แทนของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนในฐานะ ผู้แทนที่มีสิทธิตามกฎหมายของจีนเพียงรัฐบาลเดียวในสหประชาชาติ และขับไล่ผู้แทนของไต้หวันออกจากตำแหน่งซึ่งครอบครองอยู่อย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายภายในสหประชาชาติและองค์การต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทันที ดังนั้น เพื่อปฏิบัติตามมติของสหประชาชาติ ประเทศชาติต่าง ๆ ของแอกต์ได้ตัดสินใจขับไล่ผู้แทนของไต้หวันออกจากแอกต์

ฉะนั้น รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์จึงไม่เคยรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของการถอนตัวจากแอกต์ของไต้หวันและยืนยันว่าการถอนตัวนั้นเป็นโมฆะ และไม่มีผลทางกฎหมายใด ๆ ต่อจีน กล่าวคือ รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ยังถือว่าตนเป็นสมาชิกชั่วคราวของแอกต์อยู่ดังเดิม นอกจากนี้ รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ยังอ้างถึงผลทางกฎหมายตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลที่จะตามมาภายหลังที่สำคัญสิ่งหนึ่งของการรับรองสาธารณรัฐประชาชนจีนได้สถาปนาขึ้นโดยไม่คำนึงถึงว่า การรับรองที่แท้จริงเกิดขึ้นเมื่อใด

4.1.2.3 ความพยายามของไต้หวันในการกลับเข้าเป็นสมาชิก GATT

จากข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ข้างต้น หากจะมองในแง่ของ สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันแล้ว เห็นได้ว่าไต้หวัน โดยรัฐบาลจีนคณะชาตินั้นถือได้ว่าเป็นสมาชิกดั้งเดิมของแอกต์โดยเป็นสมาชิกชั่วคราวตั้งแต่ วันที่ 21 พฤษภาคม ค.ศ. 1971 จนกระทั่งประกาศถอนตัวใน วันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1950 และมีฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์ของ แอกต์อีกครั้งในปี ค.ศ. 1965 โดยไต้หวันอยู่ในฐานะนี้เรื่อยมา จนกระทั่งสหประชาชาติมีมติ รับรองที่นั่งของผู้แทนรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ในปี ค.ศ. 1971 ฐานะผู้สังเกตการณ์ของไต้หวันจึงถูก ยกเลิกไป กล่าวคือ นับตั้งแต่ปี 1971 จนถึงปัจจุบัน (1992) ไต้หวันจึงไม่สถานภาพและ ฐานะทางกฎหมายใด ๆ ในแอกต์

แต่อย่างไรก็ตาม โดยความได้เปรียบทางการเมืองและเศรษฐกิจ ไต้หวันกำลังก้าว เข้าสู่จุดเริ่มต้นของการกลับเข้าสู่ข้อตกลงทั่วไปเกี่ยวกับภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) อีกครั้ง คือ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 1990 ไต้หวันได้ส่งจดหมายถึง นายอาร์เธอร์ ดันเคิล (Arthur Dunkel) แสดงความจำนงที่จะสมัครเข้าเป็นภาคีของแอกต์ ภายใต้มาตราที่ 13 ของข้อ คกลงทั่วไปในส่วนที่ว่าด้วยความสามารถในการเข้าร่วมเป็นคู่ภาคีแอกต์ในฐานะ "เขตศุลกากรที่ แบ่งแยก" หรือ "Separate Customs Territory" (STC) ดังนั้น ไต้หวันจึงได้ แสดงความจำนงที่จะสมัครเข้าเป็นภาคีของแอกต์โดยใช้ชื่อว่า "เขตศุลกากรไต้หวันเปงฮู คีมอย และมัตสุ" กล่าวคือ เนื่องจากเหตุทางประวัติศาสตร์และการเมืองระหว่างประเทศที่ยังคง บิดถือนโยบายจีนเดียว ดังนั้น หากไต้หวันสมัครในฐานะที่เป็นประเทศจีนก็ย่อมกระทำไม่ได้ เนื่องจากแอกต์เป็นองค์การระหว่างประเทศที่อยู่ในอาณัติขององค์การสหประชาชาติ เมื่อไต้หวัน ไม่มีที่นั่งในฐานะผู้แทนที่ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศ จีนไต้หวันจะต้องได้รับความยินยอมจาก สาธารณรัฐประชาชนจีนก่อน เนื่องจากเป็นเงื่อนไขของการรับสมาชิกของแอกต์ กล่าวคือ¹⁴

¹⁴อ้างแล้ว, หน้า 375.

สำหรับในเรื่องการเข้าเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศโดยทั่วไปนั้น ต้องเป็นไปตามที่ตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ กำหนดไว้ แต่สำหรับแกตต์นั้นออกจะมีลักษณะค่อนข้างยุ่งยากอยู่สักหน่อย เพราะรัฐที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิกของแกตต์ไม่สามารถจะเข้ามาเป็นสมาชิกได้โดยอัตโนมัติ ทั้งนี้เพราะแกตต์เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ในการลดพิกัดอัตราศุลกากรและอุปสรรคทางศุลกากร ดังนั้น รัฐที่ต้องการจะเข้าเป็นสมาชิก จำต้องได้รับการยอมรับจากบรรดาประเทศภาคี ตลอดจนพร้อมที่จะสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงทั่วไปของแกตต์ได้ด้วย การที่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงทั่วไปได้นั้นจำเป็นจะต้องมีการเจรจาเกี่ยวกับการลดพิกัดอัตราศุลกากรของตน ตลอดจนการลดอุปสรรคทางศุลกากรของตนต่อบรรดาประเทศภาคีต่าง ๆ กล่าวโดยสรุปก็คือการเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ของแกตต์จะต้องผ่านขั้นตอนสองขั้นตอนคือ รัฐคู่ภาคีของข้อตกลง จะต้องได้รับการยอมรับให้เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ด้วยคะแนนเสียงสองในสาม และจะต้องมีพิธีสารกระทำขึ้นระหว่างรัฐที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิกใหม่กับบรรดาประเทศคู่ภาคีที่กำหนดผลของการเจรจาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อตกลงทั่วไป (Protocol d'accession)

ดังนี้ เมื่อวันที่ 16 มกราคม ค.ศ.1990 นายอาร์ตันเตส จึงได้รับการติดต่อจากสาธารณรัฐประชาชนจีน มิให้ยอมรับคำร้องขอของไต้หวันเพราะเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้น การพิจารณาการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของไต้หวันในแกตต์ จึงเป็นประเด็นปัญหาในอันที่จะต้องนำเหตุผลทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และกฎหมายมาประกอบการพิจารณาดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาถึงสถานภาพทางกฎหมายตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ อันถือได้ว่าไต้หวันมีสถานภาพเป็น "รัฐ" โดยมีรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองประเทศและมีฐานะเป็นรัฐบาลที่ชอบด้วยกฎหมายของจีนสำหรับประเทศที่รับรองรัฐบาลไต้หวันด้วย แต่ในการใช้ชื่ออื่นนอกเหนือไปจากสาธารณรัฐจีน เช่น Chinese Taipei ในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก และในการเข้าร่วมในองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ บางองค์การนั้น ก็เนื่องด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ โดยให้เหตุผลว่าเป็นการใช้ชื่อเมืองไทเปในฐานะตัวแทนของประเทศสาธารณรัฐจีน มิใช่การประกาศตัวเป็นรัฐอิสระ หรือ ใน

ฐานะอาณานิคมของจีนแผ่นดินใหญ่

ในกรณีของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกแกตต์โดยใช้ชื่อว่าเขตศุลกากรไต้หวัน เปงชู่ คิมยอย และมัดสุ่นก็เป็นความพยายามประการหนึ่งโดยอาศัยช่องว่าง และโอกาสที่กฎหมายเปิดให้ดินแดนประเภทเช่นนี้กระทำได้เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ และสถานภาพระหว่างประเทศ กล่าวคือ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศในโลกว่าอย่างน้อยก็ยังมีองค์ภาวะ (Entily) หนึ่ง ที่มีองค์ประกอบและความสามารถตามกฎหมายระหว่างประเทศอย่างบริบูรณ์ ในอันที่จะถูกมองได้ว่าเป็นบุคคลระหว่างประเทศ ที่มีบุคลิกภาพระหว่างประเทศที่สมบูรณ์ (Full International Personality)

เหตุผลที่เป็นรากฐานของข้อกำหนดของแกตต์ ที่อนุญาตให้ SCT สามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกคู่ภาคีของแกตต์ได้ก็คือ ในการเจรจาเริ่มแรกเมื่อปี ค.ศ.1947 นั้น ประเทศเจ้าอาณานิคม เช่น อังกฤษ เนเธอร์แลนด์และฝรั่งเศส ไม่เพียงแต่เจรจาเพื่อประเทศของตนเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวแทนในการเจรจาเพื่อประเทศในอาณานิคมของตนด้วย ทั้งยังมีคณะผู้แทนจากดินแดนอาณานิคมบางแห่งซึ่งมีส่วนร่วมในการเจรจาเรื่องพิกัตอัคราภาษีสกุลกากรและแนวทางที่ร่างขึ้นของข้อตกลงทั่วไปร่วมกับคณะผู้แทนจากประเทศเจ้าอาณานิคม และถึงแม้ว่าสิทธิของประเทศเหล่านั้นใน GATT ยังคงถูกกระทำแทนโดยประเทศเจ้าอาณานิคม อย่างไรก็ตาม ขอบเขตอาณานิคมของสหราชอาณาจักรของพม่า (เมียนมาร์ในปัจจุบัน) ซीलอน (ศรีลังกาในปัจจุบัน) และโรดีเชียได้ (ซิมบับเวในปัจจุบัน) มีบทบาทที่แตกต่างกันไป สองประเทศแรกก็กลายเป็นเอกราช ทั้งสองร้องขอการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการในการเจรจาเรื่องพิกัตอัคราภาษีสกุลกากร และการเข้าเป็นภาคีของ GATT อย่างถาวร ซึ่งประเทศทั้งสองเชื่อมั่นว่าตนมีอิสระอย่างเต็มที่ในความสัมพันธ์เชิงพาณิชย์ระหว่างประเทศ และสามารถดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นอิสระจากสหราชอาณาจักรในการพิจารณาขณะนั้นเนื่องจากประเทศอาณานิคมทั้งสองยังมิได้เป็นรัฐอิสระ จึงยังถูกพิจารณาแนวทางของ SCT อย่างเป็นอิสระเต็มที่ในความสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับประเทศอื่น นอกจากนี้คณะกรรมการข้อตกลงว่าด้วยพิกัตอัคราภาษีสกุลกากรยังได้ยืนยันว่า SCT มีอิสระอย่างเต็มที่ ในด้านการค้ากับประเทศอื่น ๆ และในเรื่องที่บัญญัติไว้ในข้อตกลงทั่วไป และได้ยอมรับคำร้องขอของประเทศ

ทั้งสองแล้ว

ในความเป็นจริงทั้งสองประเทศมีส่วนร่วมในการเจรจา เรื่องพิกัดอัตราภาษีศุลกากร และลงนามในพระราชบัญญัติสุดท้ายของข้อตกลงทั่วไป (The final Act of the General Agreement) ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1947 ในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของ SCTs มากกว่าความสามารถรัฐเอกราช ภายหลังจากข้อตกลงทั่วไปผ่านระบอบบังคับใช้ชั่วคราวเข้ามาสู่ผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1948 พม่ากับซีลอนก็ได้รับอิสรภาพในวันที่ 4 มกราคม และ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1948 ตามลำดับ ทั้งสองประเทศได้ลงนามในพิธีสารเกี่ยวกับการนำเอาผลมาบังคับใช้ชั่วคราว หรือ PPA เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ. 1948 และกลายเป็นประเทศภาคีสมาชิกแรกเริ่มของ GATT ในฐานะทั้ง SCT และอาณานิคมของสหราชอาณาจักร

กรณีของพม่า ซีลอน และโรดีเซียใต้ ได้นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบัญญัติของข้อตกลงทั่วไปที่ร่างขึ้นสำหรับการเข้าเป็นภาคีของ SCT และ GATT ในระยะเริ่มแรก มีการบัญญัติไว้ในฉบับร่างว่าประเทศภาคีสมาชิกที่จะยอมรับข้อตกลงทั่วไปในฐานะ "ตัวแทนของดินแดน" เนื่องจากประเทศเหล่านั้นเบี่ยงเบนความรับผิดชอบระหว่างประเทศ เมื่อเกิดกรณีของประเทศพม่า ซีลอนและโรดีเซียใต้ขึ้น ผู้ร่างบทบัญญัติจึงเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะมีบทบัญญัติที่ระบุงรายละเอียดอย่างชัดเจนเพื่อครอบคลุมกรณีดังกล่าว ๆ " กับกรณีที่เกิดขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเป็นภาคีสมาชิกของ SCT กรณีพม่า ซีลอน และโรดีเซียใต้ไม่ได้เป็นตัวแทนของสหราชอาณาจักรในการเป็น SCT และไม่ได้เป็นรัฐเอกราชในขณะนั้น ผู้ร่างบทบัญญัติได้ บทบัญญัติในมาตรา 33 ว่า SCT สามารถเข้าเป็นภาคี GATT ซึ่งในระยะแรกมีการเขียนในมาตรา 33 ว่า การเข้าเป็นสมาชิกภาคีสมาชิกของรัฐบาลควรได้รับความเห็นชอบจากประเทศภาคีสมาชิกอย่างเป็นเอกฉันท์ เจอนโซตั้งกล่าวได้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงเมื่อมาตรา 35 เรื่อง "non-application" ถูกสร้างขึ้น ดังนั้น การตัดสินใจในการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกจึงใช้คะแนนเสียงเพียงสองในสาม

จะเห็นได้ว่าข้อตกลงทั่วไปนี้ไม่ได้กำหนดหรือจำกัดคุณสมบัติของสมาชิกภาพว่าต้องเป็นรัฐและ หรือรัฐอิสระเท่านั้น แต่มีจุดประสงค์ที่จะเปิดกว้างสำหรับดินแดนใด ๆ ที่มีความสามารถที่

จะปฏิบัติตามข้อตกลงทั่วไปนี้ได้ ดังนั้น ใต้หวันในฐานะที่มีคุณสมบัติดังกล่าวครบถ้วนจึงสามารถใช้สิทธิในฐานะดินแดนตุลาการที่แบ่งแยก โดยรวมตัวกันระหว่างดินแดนของเกาะใต้หวัน คินเมน คีมอย และมัตสึ (ส่วนในเรื่องความสำเร็จในการเข้าร่วมนั้นเนื่องจากเป็นเหตุการณ์ในอนาคตที่ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะนโยบายต่างประเทศของจีนคอมมิวนิสต์)

ปัจจุบันการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกแก่คตค้ของใต้หวันอยู่ในขั้นของความพยายาม แต่อย่างไรก็ตาม ในที่นี้จะได้พิจารณาถึงสถานภาพทางกฎหมายของใต้หวัน ในกรณีที่ใต้หวันสามารถและมีคุณสมบัติในการสมัครภายใต้บทบัญญัติของข้อตกลงทั่วไปว่า เป็นการยอมรับได้หรือไม่ว่าเขตตุลาการใต้หวัน เปงชู่ คินเมน และมัตสึ เป็นดินแดนที่เป็นตัวแทนของ "รัฐใต้หวัน" หรือเป็นดินแดนที่เป็นตัวแทนของรัฐสาธารณรัฐประชาชนจีน และรัฐบาลตัวแทนที่จะทำหน้าที่ในฐานะเขตตุลาการนี้ จะถูกพิจารณาว่าเป็นรัฐบาลของจีนใดในกฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยนิตินัยแล้วคือ รัฐบาลที่ถูกต้องตั้งตามกฎหมายเพียงรัฐบาลเดียวที่จะเป็นตัวแทนของจีนและใต้หวันก็ถูกถือว่าเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของจีน ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกยอมรับอย่างกว้างขวางโดยนานาประเทศส่วนใหญ่ในโลก และได้รับการยืนยันจากสหประชาชาติโดยผลของมติที่ 2758 (XXIV) และภายใต้หลักการของการรับรองในกฎหมายระหว่างประเทศ ใต้หวันมีสถานะทางกฎหมายเป็นเพียงองค์ภาวะท้องถิ่น (Local Entity) ของจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งเป็นตัวแทนของจีนคอมมิวนิสต์

ดังนั้นหากพิจารณาบทบัญญัติมาตรา XXVI : 5 (C) ของกตค้จะเห็นได้ว่า เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล 2 ประเภทคือ รัฐบาลของ SCT รัฐบาลหนึ่ง และรัฐบาลประเทศอาณานิคมอีกรัฐบาลหนึ่ง ซึ่งบทบาทของรัฐบาลในการเป็นตัวแทนของเขตตุลาการนี้ เป็นบทบัญญัติพิเศษที่กำหนดไว้ในมาตรา XXXIII:B (ใต้หวันสมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกแก่คตค้โดยอาศัยมาตรานี้) ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ารัฐบาลตัวแทนของเขตตุลาการนี้น่าจะแตกต่างและแยกจากรัฐบาลของประเทศเจ้าอาณานิคม ดังจะเห็นได้จากกรณีของพม่า ซิลอน และโรดีเชียได้กล่าวคือ ดินแดนทั้งสามนี้ต่างก็มีรัฐบาลตัวแทนของตนเองโดยมิได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของรัฐบาล

แห่งสหราชอาณาจักรแต่อย่างไรในการเจรจาในเรื่องของสมาชิกภาพ ดังนั้น จึงน่าจะพิจารณาได้ว่ารัฐบาลที่มีบทบาทของ SCT ในไต้หวันในการเจรจาในเรื่องของสมาชิกภาพของไต้หวัน เป็นรัฐบาลท้องถิ่นของไต้หวันคือเป็นรัฐบาลของไต้หวันเองมิใช่จีนคอมมิวนิสต์

นอกจากนี้ หากพิจารณาและมองดูตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่แล้ว ก็เป็นไม่ได้ที่รัฐบาลคอมมิวนิสต์จะแสดงบทบาทของการเป็นตัวแทนของ SCT ในไต้หวัน เพื่อการเจรจาเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีสมาชิกของไต้หวันได้ เพราะไต้หวันนั้นปกครองประเทศและดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่แตกต่างจากจีนคอมมิวนิสต์โดยสิ้นเชิง

4.2 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค

องค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค หมายถึงองค์การระหว่างประเทศที่มีขอบข่ายในการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะบางท้องถิ่น เช่น ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (E.E.C.) การรวมตัวกันของรัฐท้องถิ่น ในรูปขององค์การระหว่างประเทศส่วนท้องถิ่นนั้นมักจะเป็นการรวมตัวกันระหว่างรัฐที่มีอุดมคติทางการเมือง ระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่ไม่แตกต่างกัน

ดังกล่าวแล้วว่า ไต้หวันประสบปัญหาเกี่ยวกับสถานภาพระหว่างประเทศอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังปี ค.ศ. 1971 ที่ไต้หวันต้องสูญเสียที่นั่งในองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุดในโลกคือองค์การสหประชาชาติ และยังเป็นผลให้หมดสมาชิกภาพในทบวงการชำนัญพิเศษอื่นของสหประชาชาติอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันไต้หวันก็ยังเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศอีกหลายองค์การ โดยเฉพาะองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ ภายใต้อาณัติต่าง ๆ ดังที่องค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ จะกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขเอาไว้ ดังจะได้อธิบายต่อไป

4.2.1 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

(Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกหรือเอเปค (APEC)

เป็น องค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาคที่สำคัญองค์การหนึ่ง ที่ได้หันเป็นสมาชิก โดยใช้ชื่อว่า Chinese Taipei ในการเข้าร่วมองค์การ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากเหตุผลทางการเมืองดังกล่าวแล้ว

APEC เป็นองค์การระหว่างประเทศทางเศรษฐกิจที่มีวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ* :

1. ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ ในด้านสินค้าทั่ว ๆ ไปของประชาชนภายในประเทศตน ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกด้วย
2. ก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจทั้งของภูมิภาคนี้และของโลก อันเนื่องจากการพึ่งพาทางเศรษฐกิจซึ่งกันและกันที่เพิ่มขึ้น อีกทั้ง กระตุ้นให้เกิดความคล่องตัวของสินค้า บริการ การลงทุน และเทคโนโลยี
3. เพื่อพัฒนาและสร้างความแข็งแกร่งมั่นคง ให้กับระบบการค้าภายนอกแบบเปิด ที่เกี่ยวกับผลประโยชน์และเศรษฐกิจอื่น ๆ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
4. ลด กำจัดกำแพงการค้าในด้านสินค้าและบริการ ตลอดจนการลงทุนระหว่างสมาชิก

*The objectives of Asia-Pacific Economic Cooperation (hereinafter referred to as APEC) will be:

(a) to sustain the growth and development of the region for the common good of its peoples and, in this way, to contribute to the growth and development of the world economy;

(b) to enhance the positive gains, both for the region and the world economy, resulting from increasing economic inter-dependence including by encouraging the flow of goods, services, capital and technology;

(c) to develop and strengthen the open multilateral trading system in the interest of Asia-Pacific and all other economies;

ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของแกตต์ ในทางที่เป็นประโยชน์และไม่เกิดผลเสียหายทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของ APEC แล้ว จะเห็นได้ว่าไต้หวันมีคุณสมบัติและความสามารถยิ่งในการที่สนับสนุนความสำเร็จขององค์การ เนื่องจากไต้หวันมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างสูง อีกทั้งยังร่ำรวยจนอาจกล่าวได้ว่าเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่งในโลกที่เคียว แต่ปัญหาก็คือไต้หวันจะเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกในฐานะอะไร ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติที่ว่าด้วยเรื่องการเข้าเป็นสมาชิกแล้ว ข้อ 7 , 8 และ 9 ของบทบัญญัติกำหนดให้ "เขตอาณานิคม" (Economies) ในแถบเอเชียแปซิฟิกซึ่งมีคุณสมบัติดังที่ระบุไว้ สามารถเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกขององค์การนี้ได้ภายใต้เงื่อนไขของข้อ 8 และข้อ 9*

(ต่อ) (D) to reduce barriers to trade in goods and services and investment among participants in a manner consistent with GATT principles, where applicable, and without detriment to other economies

*Participation in APEC will be open , in principle , to those economies in the Asia- Pacific region which :

(a) have strong economic linkages in the Asia-Pacific region ;
and

(b) accept the objectives and principles of APEC as embodied in this Declaration.

Decisions regarding future participation in APEC will be made on the basis of a consensus of all existing participants.

Non-participant economies or organizations may be invited to the meetings of APEC upon such terms and conditions as may be determined by all existing participants.

บทบัญญัติข้อ 7 ระบุว่า "โดยหลักการแล้ว APEC จะเปิดแก่เขตอาณาที่ปวงในภูมิภาค เอเชียแปซิฟิก ซึ่ง

- ก. มีความเกี่ยวพันทางเศรษฐกิจอย่างเหนียวแน่นในแถบเอเชียแปซิฟิก และ
- ข. ยอมรับวัตถุประสงค์และหลักการของ APEC ซึ่งร่างไว้ในประกาศนี้"

ข้อ 8 ระบุว่า "การตัดสินใจให้เข้าร่วมกับ APEC ครั้งต่อไป ต้องการกระทำด้วยความเห็นพ้องของผู้มีส่วนร่วมทั้งหมด"

ข้อ 9 ระบุว่า "หน่วยงานหรือองค์การทางเศรษฐกิจที่ไม่ได้มีส่วนร่วม หรือเป็นสมาชิกอาจได้รับเชิญเข้าประชุม APEC ภายใต้การตัดสินใจของผู้ที่อยู่ในการประชุมทั้งหมด"

จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ไต้หวันจึงสามารถเข้าร่วมในองค์การนี้ได้ในฐานะ "เขตอาณา" ซึ่งเมื่อพิจารณาในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว ถือได้ว่าเขตอาณาในชื่อว่า Chinese Taipei นี้เป็นตัวแทนของรัฐ ได้แก่ รัฐไต้หวัน กล่าวคือ ในการประชุมที่กรุงโซลระหว่างวันที่ 12-14 พฤศจิกายน ค.ศ. 1991 นั้น เป็นการประชุมกันในระดับรัฐมนตรีของประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน คาซัคสถาน แคนาดา สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮังการี อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไต้หวัน (ในชื่อของ Chinese Taipei) ประเทศไทย และสหรัฐอเมริกา นั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการประชุมระดับ "รัฐมนตรี" ซึ่งรัฐมนตรีย่อมเป็นองค์ประกอบของรัฐบาล และรัฐบาลก็คือตัวแทนในการแสดงความปรารถนาของรัฐนั่นเอง

แต่เนื่องจากเหตุผลทางการเมือง และนโยบายเงินเดียวของจีนทั้งสองฝ่ายที่ต่างก็ไม่ยอมรับและต่อต้านวิธีการใด ๆ ที่จะทำให้เกิดเป็น "สองจีน" หรือ "หนึ่งจีน หนึ่งไต้หวัน" ดังนั้นเพื่อจะได้มีโอกาสเข้าร่วมในองค์การสากลในระดับระหว่างประเทศ ไต้หวันจึงยอมที่จะไม่ใช้ชื่อสาธารณรัฐจีนในการเข้าร่วมใน APEC เพราะมิฉะนั้น ไต้หวันก็จะไม่สามารถเข้าร่วมในองค์การนี้ได้เนื่องจากไม่ได้รับความยินยอมจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังที่ระบุเป็นเงื่อนไขไว้ในข้อ 8

ข้างต้น

4.2.2 องค์การผลิตผลอาเซียน

(Asian Productivity Organization : APO)

APO นี้เป็นองค์การระหว่างประเทศอีกองค์การหนึ่งที่ไต้หวันเป็นสมาชิกโดยใช้ชื่ออย่างเป็นทางการในการเข้าร่วมว่าสาธารณรัฐจีน โดยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยผลิตผลอาเซียน (Convention on The Asian Productivity Organization 1961) ที่จัดขึ้นที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 1961 และให้สัตยาบันอนุสัญญาดังกล่าว เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคมในปีเดียวกัน

APO เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ดังที่ปรากฏในอารัมภบทของอนุสัญญา คือ เป็นความมุ่งประสงค์เนื่องจากความจำเป็นในการยกมาตรฐานการดำรงชีพของประชาชนในภูมิภาคเอเชีย โดยการเพิ่มผลผลิตในสินค้าและบริการ และด้วยเหตุที่ความสำคัญของการเพิ่มผลผลิต ซึ่งทักษะคิดและเทคนิคใหม่เหล่านี้จะสามารถทำได้ ก็โดยความร่วมมือของประเทศในเอเชียทั้งหลาย บนความร่วมมือบนพื้นฐานของพหุภาคี

เช่นนี้ จะเห็นได้ว่าความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และความทันสมัยของเทคโนโลยีของไต้หวันถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบแห่งความสำเร็จขององค์การนี้อย่างมากทีเดียว

แต่เมื่อพิจารณาสถานภาพของไต้หวันในองค์การ APO นี้ โดยพิจารณาบทบัญญัติของอนุสัญญาหมวดที่ 2 มาตรา 3,4 และ 5* ว่าด้วยเรื่องสมาชิกภาพแล้ว จะเห็นได้ว่าอนุสัญญา

*Article 3

(1) The Governments which have become the Parties to this Convention in accordance with Article 45 (1) shall be the first Members of the

ดังกล่าวใช้คำว่า "รัฐบาล" (Governments) อันทำให้พิจารณาได้ว่าไต้หวันเข้าร่วมในองค์การ
 นี้ในฐานะรัฐ (State) รัฐหนึ่ง แม้ว่าองค์การนี้จะประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย
 ที่ไม่ได้ให้การรับรองรัฐบาลไต้หวัน ซึ่งเป็นผลให้ไต้หวันมีสถานภาพทางกฎหมายสำหรับประเทศ
 เหล่านี้ เป็นเพียงดินแดนส่วนหนึ่งของจีนแผ่นดินใหญ่เท่านั้น และหากไม่มีบทบัญญัติใดในอนุสัญญา
 ดังกล่าวกำหนดต่อการเข้าเป็นไต้หวันจึงยังคงมีสถานะรัฐสมาชิก ในองค์การนั้นเป็นการได้รับการรับรอง
 การรับรองจากรัฐสมาชิกของไต้หวันก็ไม่ผูกพันให้รัฐสมาชิกอื่นต้องรับรองความเป็นรัฐ และรัฐบาล
 ไต้หวัน ทางกฎหมายเป็นเพียงดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศจีนอยู่ดังเดิม

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์การระหว่างประเทศเป็นเวทีและสมาคมระหว่าง
 ประเทศ ดังนั้น การที่รัฐต่าง ๆ ยอมติดต่อและให้ไต้หวันเข้าร่วมในสังคมนระหว่างประเทศใน

(ต่อ) Organization.

(2) Other Asian Governments may be admitted to membership by becoming
 the Parties to this Convention in accordance with Article 46

Article 4

Governments outside the Asian region may become Associate
 Members of the Organization subject to approval of two - thirds of the
 Directors of the Governing Body. Associate Members shall be entitled
 to participate in all meetings and activities of the Organization and
 its organs.

Article 5

International and national organizations, governmental agencies
 and other organizations may be associated with the Organization in
 accordance with articles 38 and 39. The nature and extent of the rights
 and obligations of these organization and agencies shall be determined
 by the Governing Body.

ฐานะที่เท่าเทียมกันเช่นนี้ อย่างน้อยที่สุดก็ถือได้ว่า ไต้หวันได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ
ในฐานะตัวตนระหว่างประเทศหนึ่ง มิใช่ว่านอกเหนือจากฐานะมณฑลหนึ่งของจีนแล้ว ไต้หวันจะ
ไม่มีสถานภาพหรือตัวตนใด ๆ เลบดั่งที่จีนคอมมิวนิสต์ต้องการ